

SEKRETESENS ROLL I DET BROTTSFÖREBYGGANDE ARBETET

– EN KVALITATIV STUDIE I HUR
SEKRETESSEN MELLAN SOCIALTJÄNSTEN
OCH POLISMYNDIGHETEN PÅVERKAR DET
BROTTSFÖREBYGGANDE ARBETET I BORÅS

Kandidatuppsats
Offentlig förvaltning

Daniel Sandberg
Johanna Martinsson

A-K2024:3

HÖGSKOLAN I BORÅS

Program: Kandidatprogrammet i offentlig förvaltning

Svensk titel: Sekretessens roll i det brottsförebyggande arbetet- En kvalitativ studie i hur sekretessen mellan socialtjänsten och polismyndigheten påverkar det brottsförebyggande arbetet i Borås

Engelsk titel: The role of confidentiality in crime prevention work- A study of how confidentiality affects cooperation between social services and the police authority in Borås municipality

Utgivningsår: 2024

Författare: Daniel Sandberg & Johanna Martinsson

Handledare: Osvaldo Salas

Examinator: Angelica Börjesson

Nyckelord: Samverkan, Sekretess, Riskzon, Borås, Polismyndigheten, Socialtjänsten, Kriminalitet, Rekrytering

Sammanfattning

Samverkan är en institutionaliserad del av myndigheters dagliga arbete och lyfts fram som en central del för att kunna lösa komplexa utmaningar som myndigheterna ofta inte kan hantera på egen hand. Myndigheter som polismyndigheten och socialtjänsten präglas även av strikt sekretess som i ett flertal fall skulle kunna utmana samverkan genom att uppgifter som hade kunnat föra myndigheternas arbete framåt inom det brottsförebyggande arbetet inte får lämnas ut. Den organiserade brottligheten i Sverige har under de senaste åren ökat och har således intensifierat myndigheternas arbete för att kunna bekämpa den nedåtgående trenden. Syftet med denna studie var att undersöka i vilken utsträckning sekretessen påverkar samverkan mellan polismyndigheten och socialtjänsten för att motverka ungdomskriminaliteten. Detta genomfördes genom att utgå från socialt kapital, aktörsfokuserad perspektiv och samverkansperspektiv. Studiens genomfördes genom kvalitativa intervjuer med två representanter från polismyndigheten, tre från socialtjänsten och med två lektorer med bred kunskap kring sekretess och polisiärt arbete som undervisar på Högskolan i Borås. Samtliga intervjuer genomfördes på plats med undantag för intervjuerna med lektorerna som genomfördes via den digitala plattformen ZOOM. Resultatet visade att samverkan fungerar på ett effektivt sätt mellan myndigheterna tack vare nära och kontinuerlig kontakt. Det fanns även en stark tillit mellan myndigheterna som resulterade i att myndighetspersonalen kunde föra en mer öppen dialog med varandra än vad vi först antog. Studien visar på att även om sekretessen i sig inte är ett påtagligt hinder mellan myndigheterna så framkommer trots detta en osäkerhet och rädsla bland individerna inom myndigheterna för att dela med sig av känsliga uppgifter. Det framgår även att det kan vara problematiskt att veta vilka lagar och riktlinjer tjänstemännen ska förhålla sig till när det kommer till sekretess samt hur lagen ska tolka, Således framgick en viss kunskapsbrist när tjänstemännen tvingas förhålla sig till lagar som lämnar mycket tolkningsutrymme.

Abstract

Cooperation is an institutionalized part of the authorities' daily work and is highlighted as a central part of being able to solve complex challenges that the authorities often cannot handle on their own. Authorities such as the police and social services are also characterized by strict secrecy, which in several cases could challenge cooperation by not divulging information that could have advanced the authorities' work in crime prevention. Organized crime in Sweden has increased in recent years and the authorities have thus intensified the work of the authorities in order to combat the downward trend. The purpose of this study was to investigate the extent to which secrecy affects the collaboration between the police authority and social services to counter youth crime. This was carried out by starting from social capital, an actor-focused perspective and a collaboration perspective. The study was conducted through qualitative interviews with two representatives from the police authority, three from social services and with two lecturers with broad knowledge of secrecy and police work who teach at the University of Borås. All interviews were conducted on site, with the exception of the interviews with the lecturers, which were conducted via the digital platform ZOOM. The result showed that collaboration works efficiently between the authorities thanks to close and continuous contact. There was also a strong trust between the authorities which resulted in the authority staff being able to have a more open dialogue with each other than we first assumed. The study shows that even if secrecy in itself is not a tangible obstacle between the authorities, there is nevertheless an insecurity and fear among the individuals within the authorities to share sensitive information. It also appears that it can be problematic to know which laws and guidelines the civil servants must relate to when it comes to confidentiality and how the law must be interpreted. Thus, a certain lack of knowledge emerged when the civil servants are forced to relate to laws that leave a lot of room for interpretation.

Förord

Inledningsvis vill vi passa på att rikta ett stort tack till studiens respondenter som ställt upp på intervjuerna utan er hjälp och kunskap hade inte studien kunnat genomföras. Vi vill även rikta ett stort tack till vår handledare Osvaldo Salas för betydelsefulla synpunkter under arbetets gång. Vi kommer att se tillbaka på vår studietid som en givande och lärorik tid.

Tack för allt!

Daniel Sandberg & Johanna Martinsson
Högskolan i Borås

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Bakgrund	1
1.2	Regelverk.....	2
1.2.1	Offentlighets- och sekretesslagen.....	2
1.3	Problemformulering	3
1.4	Syfte och frågeställning	5
1.5	Avgränsning.....	5
1.6	Begreppspreciseringar	6
1.6.1	Sekretess.....	6
1.6.2	Samverkan.....	6
2	Tidigare forskning	7
2.1	Samverkan mellan polis och socialtjänst.....	7
2.2	Definition av begreppet riskzon	8
2.3	Problematiken med sekretess.....	9
3	Teoretiska utgångspunkter.....	10
3.1	Socialt kapital	10
3.2	Aktörsperspektivet.....	11
3.3	Samverkan	11
4	Metod	13
4.1	Urval.....	14
4.2	Validitet och reliabilitet	15
4.3	Analys och bearbetning	16
5	Resultat.....	18
5.1	Strategiskt partnerskap	21
5.2	Objektivitet.....	22
5.3	Utbildningsnivå	23
5.4	Risikfaktorer	24
5.5	Hierarkier mellan sammanlänkningarna.....	25
5.6	Summering av resultatet	25
6	Diskussion.....	28
6.1	Generell diskussion	28
6.2	Faktorer till en effektiv samverkan.....	29
6.2.1	Socialt kapital.....	29
6.2.2	Samverkan.....	30
6.2.3	Aktörsperspektivet	30
6.3	Metoddiskussion.....	30
7	Slutsats	32
7.1	Framtida forskning	33
8	Käll- och litteraturförteckning.....	34
9	Bilagor intervjuguide.....	36

1 Inledning

Kampen mot den organiserade brottsligheten kan vara en av vår tids största utmaningar i samhället. Ungdomar manipuleras till att utföra dåd i gängkriminalitetens namn för att sedan kunna avancera upp i rang. Står inte samhället enade tillsammans för att bekämpa denna samhällsutmaning så riskerar bara den onda spiralen att växa och utvecklas. För att kunna stoppa den nedåtgående utvecklingen krävs bland annat att flertalet myndigheter samverkar med varandra (Regeringskansliet 2023). Aktörer som har en central roll inom det brottsförebyggande arbetet samt att fånga upp individer som riskerar att rekryteras in i den kriminella sfären är bland annat polismyndigheten och socialtjänsten. För att etablera en effektiv samverkan är en förutsättning att informationsutbytet mellan myndigheterna fungerar så optimalt som möjligt. Trots att myndigheterna strävar efter ett gemensamt mål så kan påtagliga hinder uppstå på vägen. En av dessa utmaningar involverar sekretess, sekretessen kan uttrycka sig som ett påtagligt hinder för informationsdelningen genom att uppgifter som hade kunnat effektivisera arbetet helt enkelt inte får lämnas ut. Myndigheter som hanterar sekretessbaserade uppgifter kan i flertalet fall stå inför ett vägval mellan personlig integritet och att föra arbetet framåt (Svenska Dagbladet 2021). Sekretess är en viktig grundkomponent i samhället för att skydda individers privatliv samt för att upprätthålla tillit mellan myndigheter och befolkningen. Sekretessen bidrar vidare till en ökad legitimitet gentemot myndigheterna och därav kanske invånare vågar informera om olika uppgifter eller ta hjälpen de behöver i större utsträckning (Kunskapsguiden 2023).

Sekretess gäller mellan enskilda individer och myndigheter, mellan kommunala nämnder och även mellan självständiga verksamhetsgrenar inom samma myndighet. Detta finns till för att skydda privatpersoner ifrån att människor ska kunna ta del av känsliga uppgifter om just enskilda individer utan saklig grund. Sekretess sträcker sig såpass brett för att privatpersoner ska kunna känna sig säkra att vända sig till en myndighet utan att det ska påverka eller skapa ett ingripande i en annan myndighet (Clevesköld & Thundved 2022, s. 30-33). Vilket denna studie är ett praktexempel av där socialtjänsten och polismyndigheten är två olika myndigheter som på grund av sekretessen inte kan dela viktiga uppgifter till varandra om enskilda individer. Denna studie kommer att undersöka hur och om sekretessen påverkar samverkan mellan polismyndigheten och socialtjänsten inom det brottsförebyggande arbetet ur ett samverkansperspektiv. För att kunna utveckla myndigheternas samverkan är det även av stor vikt att kunna förstå vad det är för hinder inom sekretessen som existerar samt varför de uppkommer. Att öka förståelsen för vilka utmaningar myndigheterna står inför skapar även förutsättningar för att kunna kringgå dessa hinder och således öka tryggheten i samhället.

1.1 Bakgrund

Enligt Brottsförebyggande rådet (2023a) anmäldes totalt 1 447 470 brott 2022 i Sverige. Varför individer begår brott eller går med i kriminella nätverk är svårt att få en tydlig förklaring på. Brottsförebyggande rådet (2009) beskriver olika sorters riskfaktorer bland unga som kan ha en betydande roll och öka risken till att vara delaktig i brottsliga handlingar. Riskfaktorer som stränga uppfostringsmetoder, missbruksproblematik i hemmet, bristande ekonomiska tillgångar, stökig skolmiljö och dålig skolnärvaro är några riskfaktorer som beskrivs. Personlighetsdrag som sämre problemlösningsförmåga, impulsivitet, beteendestörningar och en brottsstillåtande attityd är även ytterligare riskfaktorer som anges. Vidare beskrivs att risken för att begå brott blir desto större om individer har fler riskfaktorer som stämmer in på ens levnadsförhållande. Däremot visar det sig att goda skolresultat, motivation till lärandet och bra sociala färdigheter fungerar som skyddsfaktorer för att hålla sig borta från brott och kriminalitet.

Brottsförebyggande rådet (2023b) har genomfört en studie som visar hur de kriminella nätverken fungerar och hur hierarkin ser ut inom de kriminella nätverken. För att kunna veta hur myndigheter kan arbeta med det brottsförebyggande arbetet på ett effektivt sätt, det första som är viktigt att förstå är hur nätverken fungerar och vilka regler som finns inom nätverken. Brottsförebyggande rådet (Ibid) beskriver att det inom nätverken finns en hierarki mellan de yngre och äldre. Där redan unga individer måste rekrytera yngre barn som blir "egna yngre" som de kallar det, för att kunna klättra inom nätverket. Där dom "egna yngre" vidare blir äldre och i sin tur då rekryterar nya "egna yngre". De nyrekryterade barnen används i första hand till brott som transportera, förvara eller försäljning av narkotika. Det är på detta sätt hierarkin fortsätter från generation till generation, där de "egna yngre" till slut stiger i rang och fortsätter att utveckla det kriminella nätverket. Detta gör att spiralen fortsätter och att gängen kan etablera sig och blir allt större och organiserade.

1.2 Regelverk

Offentlighets- och sekretesslagen (OSL) (SFS 2009:400) är den väsentliga lagen i denna studie, den innefattar totalt 44 paragrafer. Nedan kommer de mest relevanta paragraferna för studien att redovisas.

1.2.1 Offentlighets- och sekretesslagen

I kap 5. 5§ av offentlighets- och sekretesslagen (SFS 2009:400) står det att

Om det kan antas att en uppgift i en allmän handling inte får lämnas ut på grund av en bestämmelse om sekretess, får myndigheten markera detta genom att en särskild anteckning (sekretessmarkering) görs på handlingen eller, om handlingen är elektronisk, införs i handlingen eller i det datasystem där den elektroniska handlingen hanteras. Anteckningen ska ange

1. tillämplig sekretessbestämmelse,
2. datum då anteckningen gjordes, och
3. den myndighet som har gjort anteckningen.

Om utlämnande till en enskild av en uppgift i en allmän handling som är av synnerlig betydelse för rikets säkerhet enligt förordning ska prövas endast av en viss myndighet, ska en sekretessmarkering göras så snart som möjligt. Av anteckningen ska det framgå vilken myndighet som ska pröva frågan om utlämnande.

I kap 8. 1 och 2§ av offentlighets- och sekretesslagen (SFS 2009:400) står det att

Sekretess mot enskilda och mot andra myndigheter

1 § En uppgift för vilken sekretess gäller enligt denna lag får inte röjas för enskilda eller för andra myndigheter, om inte annat anges i denna lag eller i lag eller förordning som denna lag hänvisar till.

Sekretess inom en myndighet

2 § Vad som föreskrivs om sekretess mot andra myndigheter i 1 § och vad som föreskrivs i andra bestämmelser i denna lag om uppgiftslämnande till andra myndigheter och överföring av sekretess mellan myndigheter, gäller också mellan olika verksamhetsgrenar inom en myndighet när de är att betrakta som självständiga i förhållande till varandra.

I kap 10. 1 och 2§ av offentlighets- och sekretesslagen (SFS 2009:400) står det att

Samtycke

1 § Att sekretess till skydd för en enskild inte hindrar att en uppgift lämnas till en annan enskild eller till en myndighet, om den enskilde samtycker till det, följer av 12 kap. och gäller med de begränsningar som anges där.

Nödvändigt utlämnande

2 § Sekretess hindrar inte att en uppgift lämnas till en enskild eller till en annan myndighet, om det är nödvändigt för att den utlämnande myndigheten ska kunna fullgöra sin verksamhet.

I kap 10 18a§ av offentlighets- och sekretesslagen (SFS 2009:400) står det att

18 a § Sekretessen enligt 26 kap. 1 § hindrar inte att en uppgift som rör en enskild som inte fyllt tjuogoett år lämnas till Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen, om

1. det på grund av särskilda omständigheter finns risk för att den unge kommer att utöva brottslig verksamhet,
2. uppgiften kan antas bidra till att förhindra det, och
3. det med hänsyn till planerade eller pågående insatser för den unge eller av andra särskilda skäl inte är olämpligt att uppgiften lämnas ut.

En uppgift som angår misstanke om ett begånget brott får dock lämnas endast under de förutsättningar som i övrigt anges i denna lag. *Lag (2020:575)*.

I kap 10 20§ av offentlighets- och sekretesslagen (SFS 2009:400) står det att

20 § Sekretessen enligt 26 kap. 1 § hindrar inte att en uppgift som behövs för ett omedelbart polisiärt ingripande lämnas till Polismyndigheten när någon som kan antas vara under arton år påträffas av personal inom socialtjänsten

1. under förhållanden som uppenbarligen innebär överhängande och allvarlig risk för den unges hälsa eller utveckling, eller
2. om den unge påträffas när han eller hon begår brott. *Lag (2014:633)*.

I kap 26 1§ av offentlighets- och sekretesslagen (SFS 2009:400) står det att

1 § Sekretess gäller inom socialtjänsten för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider men.

1.3 Problemformulering

Paragraferna som benämns i rubriken ovan kanske gör att det känns lätt att veta när handlingar och uppgifter kan lämnas ut, och särskilt i unga personers fall. Däremot är det något som gör att myndigheters samverkan och informationsutbyte ändå inte fungerar. I en debattartikel som Svenska Dagbladet (2021) publicerat diskuterar polisutbildare om hur sekretessen är ett problem i det polisiära arbetet. Dåvarande inrikesminister Mikael Damberg yttrade sig om att sekretessen inte är ett hinder i informationsbytet mellan myndigheterna. Utan menar på att socialtjänsten redan har rättsliga grunder för att föra vidare information till polismyndigheten. Vilket även leder till slutsatsen om att sekretessen inte är ett hinder i bekämpningen av nyrekrytering av unga. Detta är något som polisutbildarna inte håller med om. Polisutbildarna beskriver istället att även om socialtjänsten har lagligt stöd att dela information så sker inte alltid detta i praktiken och att polisen ofta upplever att sekretessen som präglar socialtjänstens arbete ofta resulterar i ett hinder. Polisutbildarna betonar att sekretessbestämmelserna bör utformas på ett tydligare sätt för att kunna bekämpa kriminaliteten och för att kunna underlätta samverkan mellan myndigheterna.

Dagens Nyheter (2021) beskriver även i en artikel om hur sekretessen egentligen inte påverkar samverkan mellan polismyndigheten och socialtjänsten då en ny handbok lyfts fram som ett hjälpmedel. Där socialtjänsten och polisen ska ha nytta av boken i den dagliga samverkan mellan myndigheterna. Där det lyfts fram situationer där socialtjänsten kan åka med polisen när

de rycker ut och även möjligheten med att ha en socialsekreterare placerad på polisstationen. Handboken visar på vad som får och kan göras inte vad som inte får göras.

Dagens Nyheter (2022) redogör däremot i ytterligare en artikel om hur polisen fick bryta sekretessen för att på det sättet kunna stoppa nyrekryteringen. med hjälp av att polisen bröt mot förundersökningssekretessen kunde hen dela med sig av information till socialtjänsten tidigare för att på så sätt kunna hjälpa fem killar bort från gatan. Detta tyder på att det råder delade meningar kring sekretessens påverkan på samverkan i det brottsförebyggande syftet. Detta skapar frågetecken i vad det är som gör att samverkan och informationsutbytet inte alltid fungerar, vad är det som hindrar myndigheter ifrån att utelämna information.

Idag rekryteras ungdomar och barn in i kriminella nätverk där ungdomar tvingas in i en värld full av narkotikahandel, misshandel och mord (Polismyndigheten 2024). Genom massmedia influeras gemeneman dagligen med nyheter om mord, sprängningar och oro som växer. Människor läser och ser reportage om hur poliser, tjänstemän och politiker talar om att myndigheterna upplever problematik med informationsutlämnandet mellan varandra. Polisen har en viktig uppgift i samhället, där de ska kämpa mot den stigande kriminalitet som landet just nu upplever. En del av polismyndighetens uppdrag innefattar också samverkan med andra myndigheter. Detta kan handla om att dela information med andra myndigheter, eller att rent av ta gemensamma beslut tillsammans om olika instanser (Polismyndigheten 2023a).

I polisens lägesbild på utsatta områden 2023 (Polismyndigheten 2023b) pekas stadsdelen Hässleholmen/Hulta i Borås ut att vara en av tre stadsdelar med särskilt utsatta områden med nedåtgående utveckling. Detta ledde vidare till ett intresse i att se hur samverkan fungerar i Borås och hur arbetet går till för att förhindra att rekryteringen fortsätter och vad som görs för att vända utvecklingen. Borås stack även ut om man ser till populationen i staden, där Borås klassas som en mellanstor stad vilket gjorde det extra intressant att undersöka hur samverkan fungerar i staden. Valet av stad bygger även på eget intresse där vi vill skapa oss en uppfattning om hur sekretessen och samverkan i närområdet fungerar. Detta var några bidragande faktorer till att specifikt Borås valdes att undersökas i denna studie.

Sekretess finns till för att kunna skydda människors integritet och känsliga uppgifter. Det skulle därför vara tänkbart att sekretessen endast medför positiva effekter i form av skydd och rättssäkerhet. Detta är möjligtvis inte fallet i polismyndighetens arbete när det gäller att motverka brott samt föra arbetet framåt. Problematiken angående informationsutbyte och vikten av att ha en fungerande samverkan är något som är av särskild stor vikt att undersöka och utvärdera idag på grund av den ökande kriminaliteten i samhället, för att snabbt kunna fånga upp ungdomar som tenderar att rekryteras in i kriminella nätverk. Däremot finns sekretessen till för att skydda den enskilde och är ett bra skydd för medborgarna, att leva i ett samhälle där alla kan ta del av all information om dig skulle bli problematiskt med tanke på den enskildes rätt till integritet.

Det är tämligen känt av den tidigare forskningen att sekretessens påverkan på samverkan mellan myndigheter i viss mån kan bli problematiskt när det kommer till informationsutbyte även om det råder delade meningar kring om sekretessen de facto är ett problem. Vi vet även att det finns lagar och regleringar som hindrar myndigheterna ifrån att lämna ut information till varandra då informationen i vissa fall krockar med brottsförebyggande åtgärder och den personliga integriteten, vilket i sin tur ökar risken för att målkoalitionerna mellan två betydelsefulla myndigheter inom den offentliga sektorn inte fungerar, vilket även leder till att samverkan blir begränsad. Vi vet dock inte helt klart hur myndighetspersonalen hanterar sekretessen rent praktiskt när problem uppstår samt i vilken utsträckning det dagliga arbetet bland

myndighetspersonalen kan påverkas av sekretessen. Det blir således av stor vikt att undersöka vilka faktorer som leder till problematik inom ämnet och att öka förståelsen kring problematiken. Genom att undersöka sekretessens påverkan mellan myndigheterna ökar även chansen att kunna underlätta samverkan i framtiden genom att exempelvis kunna förändra regelverk för att underlätta samarbetet ytterligare.

1.4 Syfte och frågeställning

Syftet med denna studie är att undersöka hur sekretessen mellan myndigheterna påverkar det brottsförebyggande arbetet och samverkan mellan polismyndigheten och socialtjänsten Borås Stad. Studien genomförs i Borås för att kunna observera hur sekretessen påverkar arbetet i det närliggande området. Studien kommer därmed bidra till en ökad förståelse för sekretessens påverkan i arbetet med att tidigt kunna fånga upp individer som riskerar att rekryteras in i kriminella nätverk. Förhoppningsvis bidrar den även till en ökad förståelse nationellt och inte endast i staden. Eftersom resultatet förhoppningsvis kan spegla hur andra kommuners arbete påverkas av sekretessen samt om Borås Stad skulle kunna influera andra kommuner med deras förhållningsätt.

Forskningsfrågorna som studien kommer att utgå från lyder enligt följande

- Hur påverkar aktörernas sociala relationer samt nätverk sekretessen och samverkansprocessen mellan Socialtjänsten och Polismyndigheten i Borås Stad, särskilt inom det brottsförebyggande arbetet för att förebygga ungdomars rekrytering in i kriminalitet?
- Vilka förutsättningar till en effektiv samverkan har Polismyndigheten och Socialtjänsten i Borås Stad och påverkar sekretessen dessa förutsättningar?

För att forskningsfrågan ska kunna besvaras tillämpas en kvalitativ studie i form av semistrukturerade intervjuer med både representanter som är verksamma inom socialtjänsten, Polismyndigheten och lektorer som sitter på teoretisk kunskap kring ämnet. Detta för att få ett empiriskt material, där respondenterna får utrymme till att motivera sina svar i en större utsträckning än om en kvantitativ studie hade tillämpats. Studien kommer även att beröra tidigare forskning som kan kopplas an till sekretessen inom ungdomsvård och brottsbekämpning. Studien kommer vidare utgå ur samverkansperspektivet, det aktörsfokuserade perspektivet samt socialt kapital som teoretiska utgångspunkter för att lättare förstå vad som har framkommit i undersökningen.

1.5 Avgränsning

Avgränsningar som gjorts i studien är att vi har valt att fokusera på ett visst geografiskt område, i detta fall Borås Stad. Detta har gjort för att lättare få tag på personer som kan ställa upp på intervju och på grund av eget intresse då vi vill skapa oss en bättre uppfattning om hur samverkan mellan myndigheterna ser ut i vårt närområde. Avgränsningar har även gjort gällande vilka myndigheter vi valt att studera, där vi valt att fokusera på polismyndigheten och socialtjänsten i Borås. Dessa myndigheter valdes bland annat på grund av den politiska debatten som pågår, där allmänheten kan läsa om hur sekretessen påverkar de utvalda myndigheternas samverkan. Där socialtjänsten inte har rätt befogenheter att lämna ut uppgifter till polisen. Detta gjorde att vi avgränsade oss till dessa två myndigheter. På grund av tidsbrist och studiens omfattning valde vi även att fokusera på två olika aktörer och att inte inkludera fler aktörer som exempelvis skolan. Även om skolan har en central roll i det brottsförebyggande arbetet.

1.6 Begreppspreciseringar

Nedan redovisas två begrepp som är relevanta att precisera för att få en förståelse för studien.

1.6.1 Sekretess

Sekretess existerar för att skydda enskilda människor för att inte utsättas för någon form av men eller skada. Detta gäller mot andra myndigheter likaväl som mot andra enskilda individer. Detta används oftast när känsliga uppgifter behandlas mot enskilda individer. Det förklaras som två former av sekretess, *röjandekretess* och *utnyttjandekretess*.

Röjandekretess finns det tre olika former av i offentlighets- och sekretesslagen (OSL) (SFS 2009:400). Den första formen innefattar ett förbud mot att lämna ut handlingar som är sekretessbelagda, detta inkluderar interna såväl som allmänna handlingar. Den andra formen innefattar förbud mot att verbalt avslöja sekretess baserade uppgifter. Den sista formen av röjandekretess innefattar ett förbud mot att avslöja hemliga uppgifter utöver det som nämns i första och andra formen. Utnyttjandekretess innebär att en befattningshavare eller myndighet inte får röja sekretess stämplad information för egen vinning (Ekroth & Fridström Montoya 2014, s. 12–14)

Sekretess råder inom olika verksamheter och hur det förhåller sig inom socialtjänsten redogörs för 26 kap 1§ i OSL. Där beskrivs hur socialtjänsten endast får offentliggöra eller dela med sig av information om det inte har någon påverkan på den enskilde eller någon närstående. Med närstående räknas bland annat nära släktingar, make och sambo. I vissa av socialtjänstens fall råder även absolut sekretess, som inom den kommunala familjerådgivningen. om uppgifter har lämnats av den enskilde i förtroende eller under rådgivningen (Clevesköld & Thunved 2022, s. 36–38).

1.6.2 Samverkan

I grunden är samverkan ett socialt faktum där människor tillsammans integrerar med varandra. Denna form av dialog kan vara mer planerad, uppstyrd och bestämd sedan tidigare, eller kan den också ske mer spontant. Att samverka kan exempelvis innefatta att människor inom en myndighet, verksamhet eller organisation tillsammans delar information mellan varandra, genomför projekt och uppgifter tillsammans eller löser olika problem gemensamt. Samverkan är något som har vuxit fram i samhället och används numera alltmer inom dom flesta områden. Samverkan ska exempelvis leda till att offentliga organisationer uppfyller sina uppdrag mot samhällets medborgare. Samverkan är något det flesta organisationer utför antingen internt, externt, formellt eller informellt. Det är däremot möjligt att beskriva begreppet med andra ord som nätverk, samarbete, partnerskap eller samordning. Det är olika ord som bygger på en gemensam beskrivning av varierande utföranden av interorganisatoriska relationer. I offentlig sektor kan tendenser lyftas fram som att samverkan ses som lösningen på allt en *universallösning*. Detta riktar däremot vissa människor kritik till då de anser att samverkan inte alltid leder till operativa insatser, kritikerna menar istället på att samverkan endast leder till att samtala om problemen istället för att genomföra konkreta lösningar (Lindberg 2009, s. 5–13).

2 Tidigare forskning

Den tidigare forskningen kommer främst att grunda sig i vetenskapliga artiklar men även rapporter från myndigheter, exempelvis Brottsförebyggande rådet.

Betydelsen av ett utvidgat informationsutbyte och samverkan mellan myndigheter är av stor vikt för att effektivt kunna samarbeta för att nå gemensamma mål för samhället som helhet. Kunskapsguiden (2021) framhäver även att detta är av särskilt stor relevans när det kommer till frågor som handlar om barn och unga vuxnas säkerhet. Redan år 2020 genomfördes ett antal reformer i offentlighets- och sekretesslagen som skulle resultera i att Polismyndigheten och socialtjänsten lättare skulle kunna samverka och dela information sinsemellan, i syfte till att kunna motverka och bekämpa terrorism. Detta gav även myndigheterna möjlighet att kunna föra vidare information när det kommer till ren och skär brottsbekämpning. Vilket resulterar i möjligheten att i undantagsfall kunna inskränka en individs privata uppgifter för att kunna motarbeta terrorattentat (Socialstyrelsen 2020).

Rosen och Wahlund (2016 s. 50) beskriver att polismyndigheten har möjlighet att ta del av sekretess stämplade uppgifter från myndigheter såsom socialtjänsten när det kommer till brottsförebyggande åtgärder som berör personer under 21 år. Detta kan både handla om uppgifter som berör individen i fråga, eller individens personliga kontakter. Författarna betonar dock att Polismyndigheten behöver sakliga skäl för att göra detta och att misstanke till brottslighet behöver ligga till grund för detta. Dessa grunder kan exempelvis röra sig om personen befinner sig i en brottslig miljö eller om hen tidigare har utfört handlingar som kan klassificeras som brottsliga. Dessa omständigheter brister dock om röjandet av uppgifter strider mot socialtjänstens arbete (Ibid). När det kommer till personer under 18 år står dock inte socialtjänstsekretessen i vägen för direkt polisingripande när individen begår brott, eller när individen misstänks utföra handlingar som skulle kunna resultera i skadligt beteende Rosen & Wahlgren (2016 s. 51).

Brottsförebyggande rådet är en myndighet som arbetar på uppdrag av Sveriges regering som har i uppgift att motverka brottslighet i samhället. Detta görs ofta genom att sprida information angående kriminalitet och hur det bekämpas. Myndigheten tar även kontinuerligt fram statistik, rapporter och bedriver forskning kring ämnet. I Brottsförebyggande rådets (2021) rapport framgår det att samverkansöverenskommelser mellan polis och socialtjänst finns i de flesta av landets kommuner i syfte att motverka kriminalitet. Rapporten lyfter även fram att myndigheterna ofta har skilda uppfattningar om vilka uppgifter som ska delas med och att samverkan i många fall blir begränsad till följd av detta. Brottsförebyggande rådet lyfter även fram att det bör finnas nationella riktlinjer för hur sekretess och samverkan bör delas för att undvika förvirring. En kommun kan ha ett bra fungerande samverkan med polismyndigheten och andra kommuner kan ha sämre i dagsläget.

2.1 Samverkan mellan polis och socialtjänst

Sekretessens påverkan av det brottsförebyggande arbetet mellan polis och socialtjänsten i Sverige är relativt outforskad. Dock har vetenskapliga granskningar genomförts på närliggande ämnen. I en studie av Brännvall och Ekström (2023) diskuteras samverkan mellan polis och socialtjänst gällande våld i nära relationer. Artikelnen lyfter fram Islandsmodellen som har implementerats i Göteborgs stad, vilket innebär att polis och socialtjänst ska agera direkt vid en våldsam incident som involverar barn, och således åka direkt till platsen. Myndigheterna ska alltså agera direkt utan att någon särskild riskbedömning eller

övervägande behöver göras för att insatserna ska ta fart. Studiens resultat indikerar att kommunikationen mellan polis och socialtjänsten i Göteborgs stad i vissa fall är något bristfällig. Till exempel genom att poliser missar att kontakta socialtjänsten eller att personalen har lämnat platsen när väl socialarbetare har anlänt, dock betonar även studiens respondenter att samverkan fungerar mycket väl när representanter från båda myndigheterna väl är på plats. Brännvall och Ekström (2023) diskuterar även informationsöverföring och sekretess mellan myndigheterna. Det framkommer att poliserna ofta upplever frustration när det kommer till sekretessens påverkan på det brottsförebyggande arbetet. Socialtjänsten hade i flera fall inte kunnat lämna ut information angående familjens problematik sedan tidigare på grund av sekretessen. Skulle inte problematik som detta uppstått hade denna typ av informationsutbyte kunnat stötta polisens förebyggande arbete. Studiens resultat visade att det fanns en del motstånd till att arbeta under Islandsmodellen genom tidskrävande kontakt mellan myndigheterna. Dock fanns det en överväldigande acceptans till modellen då både samverkan på plats och informationsöverföring fungerade mycket bra. Även om Islandsmodellen riktar sig till att skydda barn från våld inom familjer kan även faktorer som ökad samverkan och informationsöverföring inom Brännvall och Ekströms (2023) artikel även vara tillämplig på denna studie. Tidigare studier tyder även på en frustration när sekretess hindrar myndigheternas arbete samt att gräsrotsbyråkrater i form av polis och socialarbetare gynnas av ett fungerande samverkan med nära och transparent kommunikation.

Bäckman (2021) beskriver att det Brottsförebyggande rådet (Brå) har tagit fram gemensamma modeller både för polismyndigheten och kommunen i syfte att motverka kriminalitet. Grundläggande komponenter i dessa modeller innebär att parterna ska dela information, kunskap och resurser myndigheter emellan för att således bli starkare och effektivare tillsammans. Modellen förespråkar dock att utlämnande som rör individuell information angående personliga eller ekonomiska uppgifter ska undvikas att delas mellan myndigheter. Istället betonar modellen att en övergripande lägesbild bör delas mellan myndigheterna. Bäckman (2021) lyfter även fram att samarbete eller samverkan i en inledande fas oftast inte är särskilt problematisk. Dock förändras situationen när arbetet har intensifierats samt när åtgärder ska tillämpas. Ett exempel som lyfts fram är när åtgärder ska genomföras mot ett antal specifika individer, vilket ofta leder till sekretessproblem då individerna i detta fall pekas ut. Vilket resulterar i att enskilda sekretessbaserade uppgifter röjs.

Bäckman (2021) stödjer även argumentet kring att sekretessbaserade uppgifter i vissa fall bör lämnas ut för att kunna arbeta preventivt mot den organiserade brottsligheten och rekryteringen av ungdomar. Den organiserade brottsligheten berör hela samhället. För att bekämpa detta behöver Sveriges myndigheter enligt Bäckman (2021) aktivt samarbeta med varandra och således arbeta intensivt för att säkerställa medborgarnas trygghet för att skapa legitimitet bland Sveriges befolkning. För att lyckas med detta bör regleringarna angående sekretess förtydligas och specificeras, för att förhindra att missförstånd mellan myndigheterna uppstår. Författaren betonar även som flera andra aktörer att brottsligheten behöver bekämpas i ett tidigt skede. För att kunna applicera brottsförebyggande insatser behövs även en tydlig definition kring begreppet "ungdomar i riskzon".

2.2 Definition av begreppet riskzon

Lunneblad (2021) beskriver i en undersökning att ett riskfyllt beteende kan i flertalet fall tolkas på diverse olika sätt. Studien gick ut på att intervjua ett flertal poliser, fältassistenter, skolpersonal samt en socialarbetare. Detta för att kunna få en tydligare bild hur de olika yrkesgrupperna klassificerar unga individer i riskzonen. Resultatet av studien visade tydligt att

det existerade skilda åsikter om vad som klassas som en ungdom i riskzon. Dock förekom framträdande mönster genom att ungdomar som befinner sig i särskilt utsatta områden, eller har problematiska skol- eller familjeförhållanden, kunde klassificeras i just denna kategori. Under intervjun med poliserna så framkommer även argument som betonar att samhället i allmänhet har svårt att definiera tidiga signaler som tyder på ett oroväckande beteende, Vilket blir problematiskt när det kommer till att förebygga brottsbekämpning preventivt. Aktörer som arbetar med brottsförebyggande åtgärder har alltså svårt att tydligt definiera vad som utmärker ungdomar i riskzon. argumenten kring varningssignaler styrks även av Bäckman (2021) som framhäver att tidiga signaler på ett kriminellt beteende kan grunda sig i individens sociala omgivning, till exempel genom familjeförhållanden, kontaktnät och geografisk plats. Risken för att rekryteras in i den organiserade brottsligheten är alltså de facto högre inom geografiska platser som klassificeras som utsatta eller särskilt utsatta områden.

2.3 Problematiken med sekretess

Hjertstedt, Hansson och Sundqvist (2020) har undersökt vilka hinder som finns angående informationslämnande av uppgifter som påverkas av sekretessbestämmelserna i Sverige, där de tittar närmre på polismyndigheten och socialtjänsten. Där resultaten visar att polisen anser att de i större utsträckning än socialtjänsten delar med sig av information. Hjertstedt, Hansson och Sundqvist (2020) beskriver att respondenterna upplever att polisen har större möjlighet att kunna dela uppgifter till socialtjänsten, däremot saknar polisen själva uppgiftslämnandet som kan hjälpa till i det brottsförebyggande arbetet, Detta kan handla om att skapa en generell lägesbild av var narkotikaförsäljningen sker eller vilka aktörer/personer som är delaktiga i försäljningen.

Studien lyfter även fram att bristen på resurser bidrar till att samverkan inte kan genomföras i den utsträckning de vill, och att det tar upp mycket tid. Flertalet som intervjuades i studien förespråkar även att lagen är för brett utformad, och i stället blir öppen för egen tolkning av varje handläggare. I den tidigare forskningen beskriver Hjertstedt, Hansson & Sundqvist (2020) även sociala insatsgrupper (SIG) som läggs fram som ett förslag, för att motarbeta att unga blir rekryterade in i kriminella nätverk. SIG beskrivs som en samverkansform mellan myndigheter som etableras på en lokal nivå, i styrning av socialtjänsten. Där berörda myndigheter och individen själv deltar i regelbundna möten.

3 Teoretiska utgångspunkter

Här redovisas de teoretiska perspektiv och utgångspunkter som studien kommer att utgå ifrån. Studien kommer att utgå från Robert D. Putnams Social capital theory för att kunna undersöka i vilken utsträckning sociala nätverk och kontakter påverkar samverkan mellan myndigheterna och vilken konsekvens detta har för sekretessen. Genom att applicera socialt kapital som en av studiens utgångspunkter har detta resulterat i ökade förutsättningar för att besvara studiens första frågeställning, detta grundar sig i att frågeställningen specifikt berör hur sociala relationerna mellan aktörerna påverkar arbetet med sekretessen och i vilken grad tilliten som framkommer med högt socialt kapital påverkar det brottsförebyggande arbetet. Studien kommer även att utgå från aktörsperspektivet för lättare ge en förståelse för parternas upplevelser och vilken maktbalans som råder mellan myndigheterna. Detta perspektiv underlättar arbetet att besvara studiens första frågeställning, genom att perspektiv från olika aktörer lyfts fram och analyseras. Aktörsperspektivet ligger även till grund för att kunna besvara den andra frågeställningen, detta genom att sammanlänkningarna som uppenbaras i den tematiska analysen uppkommer ur respondenternas svar. Utifrån den tidigare forskningen som finns kring ämnet så betonas även samverkan som något myndigheter har olika åsikter och uppfattningar kring, detta ledde oss till vidare till beslutet att slutligen även fokusera på samverkan som ett teoretiskt perspektiv. Denna utgångspunkt ger en ökad förståelse i studiens bägge frågeställningar på grund av att samtliga frågeställningar involverar samverkan mellan två myndigheter och är en grundkomponent i studien.

3.1 Socialt kapital

Putnam (2018) beskriver fenomenet socialt kapital som ett samlingsbegrepp av sociala normer, medborgaranda och tillit. Putnam beskriver att social interaktion och förtroende mellan medborgare och även myndigheter leder till ett mer effektivt samarbete och i sin tur till ett bättre samhälle. Putnam (2018) genomför en undersökning under tjugo års tid inom Italiens delstater för att se skillnader mellan delstaternas demokratisering samt hur och varför delstaterna skiljer sig åt i utvecklingsprocessen. Resultatet visade att regionerna som hade högst medborgaranda, tillit och förtroende till varandra var också regionerna som var mest effektiva i demokratiseringsprocessen och hade dessutom effektivare myndigheter med mer legitim tillit än i delstaterna som präglades mer av traditionella värderingar (Putnam 2018). Genom att utgå från socialt kapital som ett teoretiskt ramverk i denna studie gör det möjligt att observera vilken påverkan sociala relationer och kontaktnäten mellan myndigheterna har på samverkansprocessen och om dessa relationer främjas eller försvåras på grund av sekretessen. Detta skulle även kunna ge insyn i vilken grad tilliten mellan individerna har på informationsdelningen och om detta underlättar arbetet med sekretessen i Borås Stad.

Putnam (2018) Beskriver även att begreppet socialt kapital kan sammanfattas genom de sociala resurserna som finns inom ett samhälle, vilket innefattar sociala nätverk, värderingar och tillit som framkommer genom kommunikation. Putnam (2018) Beskriver vidare att dessa resurser inte endast handlar om sociala relationer på mikronivå som exempelvis familjer eller grannrelationer utan att socialt kapital även kan appliceras på makronivå som exempelvis kan innefatta hela samhällsnätverk och även öka ekonomiska tillgångar tack vare att samhällets organisationer är mer villiga att samarbeta med varandra. Genom att utgå från socialt kapital som teoretiskt ramverk i denna studie kan vi få en bredare inblick i vilken grad av förtroende parterna har för varandra och hur detta påverkar det dagliga arbetet med sekretess i det brottsförebyggande arbetet.

3.2 Aktörsperspektivet

Studien kommer även att utgå ifrån aktörsperspektivet där representanter från Socialtjänsten och Polismyndigheten är studiens aktörer. Sandberg & Faugert (2020, s. 122–125) beskriver hur aktörsfokuserade studier bedömer och analyserar insatser utifrån skilda aktörers perspektiv. Detta bidrar till olika sorters perspektiv, synvinklar och frågeställningar. Där aktörer kan ställa sig olika till i denna studies fall sekretessens påverkan. Genom att applicera detta perspektiv beskriver Sandberg & Faugert (2020) även att det tydligare framgår huruvida diverse aktörer upplever eller berörs av olika former av insatser. Det finns även en påtaglig chans att maktrelationer uppkommer genom att utgå från detta perspektiv exempelvis genom att maktdynamiker mellan polismyndigheten och socialtjänsten framgår efter observation. Genom detta perspektiv blir även lättare att förstå vilka parter som är involverade i samverkansprocessen samt vilka parter som har större maktposition när det kommer till informationsutlämnandet samt hur dynamiken skulle kunna förbättras. Användandet av detta perspektiv skulle även kunna göra det möjligt att observera vilka utmaningar respondenterna står inför på en individuell nivå. Exempelvis kan upplevelsen kring sekretessens påverkan på samverkansprocessen mellan myndigheterna skilja sig beroende på vem eller vilka som blir intervjuade. Vi kommer därför att använda detta perspektiv för att specifikt fokusera på aktörernas erfarenheter, perspektiv och synvinklar för att se om myndigheternas upplevelser kring sekretess skiljer sig åt.

3.3 Samverkan

Vi har slutligen valt att utgå från samverkansperspektivet för att lättare kunna förstå varför samverkan sker i en så stor utsträckning och även kunna få en djupare inblick i hur samverkan ger myndigheter och organisationer större förutsättningar att uppnå sina mål. Att utgå från detta perspektiv ger också en klarare bild kring vilka förutsättningar och hinder som leder till samverkan mellan polismyndigheten och socialtjänst och även för att kunna observera hur samverkan sker och ser ut idag. Även om samverkansperspektivet inte är ett teoretiskt perspektiv i en traditionell mening så kommer vi att använda perspektivet som en övergripande inriktning för studien. Tidigare uppsatser inom närliggande ämnen har även utgått från detta perspektiv på en övergripande nivå. Vi anser att detta perspektiv genomsyrar studien och att samverkan är det övergripande temat för arbetet. För att kunna applicera detta perspektiv så behövs även en tydlig definition av samverkan redovisas.

Lindberg (2009, s. 11–12) beskriver att samverkan är ett fenomen som bäst förklaras genom interaktion mellan individer med målet att kunna samarbeta och lösa problem av komplex karaktär. Detta kan både involvera spontana träffar och mer strukturella och organiserade möten mellan människor. Ett exempel som lyfts fram är att företag eller organisationer samarbetar med varandra under en period för att få en fördel på marknaden (Ibid). Inom den offentliga sektorn är det även mycket vanligt att organisationer i form av myndigheter får i uppdrag av högre instanser som exempelvis regeringen för att kunna uppfylla medborgares behov genom att samverka med andra myndigheter (Lindberg 2009, s. 14). Samordning kan även ske både horisontellt genom att en myndighet samarbetar med högre instanser för att uppnå uppsatta mål samt vertikalt myndigheter emellan, exempelvis polismyndigheten och socialtjänst. (Lindberg 2009, s. 22–23).

Lindberg (2009, s. 6–7) beskriver att samverkan inom den offentliga sektorn numera fungerar som en typ av universallösning, vilket betyder att organisationer inom den offentliga sektorn mer eller mindre är beroende av samverkan för att kunna uppfylla de kraven och förväntningar som medborgarna ställer på myndigheterna. En annan förklaring till varför samverkan har etablerats sig fast i samhället är att organisationer som exempelvis Sveriges myndigheter behöver samarbeta för att finna lösningen på komplexa samhällsproblem. Genom att myndigheter eller diverse organisationer samverkar för att möta komplexa behov kan även legitimitet gentemot inblandade aktörer införskaffas, vilket resulterar i att myndigheterna kan framstå som moderna och tillförlitliga ur ett symboliskt perspektiv (Lindberg 2009, s. 8–9).

4 Metod

Studiens metod består av empiriskt material i form av kvalitativa intervjuer med representanter från polismyndigheten, socialtjänsten samt lektorer med bred kunskap om sekretess och polisens operativa arbete. Intervjufrågorna som respondenterna kommer att besvara är av semistrukturell karaktär. Motivationen bakom den semistrukturella utformningen är grundad i att respondenterna ska få möjlighet att utveckla och motivera sina svar, samt för att utrymme till eventuella följdfrågor ska finnas. Bryman (2018, s. 562–563) beskriver att semistrukturerade intervjuer ger respondenterna stor möjlighet att utveckla sina svar samt att både forskaren och respondenter inte strikt behöver förhålla sig till intervjuguiden. Tanken bakom detta val är även att respondenterna inte ska känna sig pressade och således bli mer bekväma under processen i och med att ämnesområdet kring sekretess kan upplevas som känsligt. Efter intervjuerna kommer en tematisk analys att genomföras, för att finna samband och mönster i respondenternas svar. Bryman (2018, s. 702–703) stödjer även detta angreppssätt genom att beskriva tematisk analys som en av de vanligaste metoderna för att granska data som har samlats in inom kvalitativ forskning.

Studien består även av tidigare forskning i form av vetenskapliga artiklar, tryckta upplagor av litteratur och myndigheters hemsidor. Detta för att få en kompletterande förståelse över ämnet, samt för att få en optimal bild av tidigare forskning inom området. En potentiell svaghet med valet av att använda tematisk analys i en kvalitativ metod som involverar intervjuer är att det är mycket tidskrävande att koda eventuella mönster. Vi har övervägt detta i val av metod, dock anser vi att en tematisk analys har möjlighet att filtrera och analysera mönster som styrker denna studie.

Studiens forskningsdesign är en fallstudie bestående av Polismyndigheten och socialtjänsten. Valet av fallstudie motiveras genom att studien specifikt kommer att undersöka hur sekretessen påverkar polismyndigheten och den socialtjänsten i Borås Stad. Studiens geografiska plats är således begränsad. Valet av forskningsdesign grundar sig även i att studiens syfte och frågeställning är av relativt komplex karaktär. Bryman (2018, s. 96–97) stödjer även detta genom att beskriva fallstudier som en lämplig metod när det kommer till komplexa och relativt utforskade områden. Även svagheter med valet av forskningsdesign i form av fallstudier uttrycker sig i form av att det kan vara svårt att applicera resultatet på ett annat område, vilket även hade kunnat försvaga studiens reliabilitet. Däremot är studiens ämne relativt utforskat samt komplext för att kunna applicera en annorlunda forskningsdesign som exempelvis tvärsnittsstudier där forskaren samlar in data från olika tillfällen eller händelser (Bryman 2018, S.88–89). Övervägning av forskningsdesign landar således i fallstudier för att djupgående kunna studera och analysera myndigheternas empiri. En väl fungerande informationsdelning mellan myndigheterna som valts är av stor vikt på grund av den ökande brottsligheten i samhället. Polismyndigheten och socialtjänsten behöver i praktiken därav ett nära och fungerande samverkan för att kunna lösa komplexa samhällsproblem.

Eftersom tidigare forskning kring sekretessens påverkan mellan myndigheterna i Borås Stad är relativt utforskat så kommer vi även att använda oss av ett induktivt förhållningsätt, vilket innebär att genom observationer och insamling av datamaterial som sedan summeras och bilda egen teori. Nackdelar med ett induktivt synsätt kan vara att det är problematiskt att applicera resultatet på andra områden, eller i denna studies fall andra myndigheter. Dock är studiens tidigare forskning som tidigare nämnt begränsad och det blir därför problematiskt att förhålla studien strikt till en befintlig teori, som vanligtvis är fallet med ett deduktivt synsätt (Bryman 2018, s. 47–49).

4.1 Urval

För att besvara vår frågeställning så har vi valt att genomföra kvalitativa intervjuer med representanter från polismyndigheten, företrädare för Socialtjänsten och lektorer som besitter stor kunskap både kring samverkan och sekretessens påverkan på myndigheternas uppdrag. Vi började med att kontakta myndigheterna som vi avsåg att studera. Efter en tid fick vi kontaktuppgifter till relevanta respondenter efter att våra meddelanden hade blivit vidarebefordrade mellan olika individer som besitter på relevant kunskap för att besvara vår frågeställning kring ungdomsrekrytering och sekretess inom Borås Stad. Respondenterna har bitt om att få vara anonyma och kommer därför att hänvisas med andra namn än vad individerna egentligen har.

Tabell 1 illustrerar intervjupersonerna som ligger till grund för studien

Respondent	Befattning	Intervjulängd	Plats
Respondent 1-Jens	Lektor på polisutbildningen	41 minuter	Zoom
Respondent 2-Emma	Borås Stad	26 minuter	Kontor
Respondent 3-Sofia	Borås Stad	37 minuter	Kontor
Respondent 4-Emelie	Borås Stad	20 minuter	Kontor
Respondent 5-Karin	Polismyndigheten	30 minuter	Kontor
Respondent 6-Lotta	Polismyndigheten	30 minuter	Kontor
Respondent 7-Helena	Lektor i offentlig rätt	35 minuter	Zoom

Samtliga intervjuer spelades in för att enklare kunna genomföra en transkribering. Geografisk plats där intervjuerna genomförs varierar beroende på respondentens tillgänglighet och i mån av tid. Studiens intervjufrågor har till viss del anpassats beroende på vilken urvalsgrupp som har intervjuats, respondenterna har även fått ta del av intervjuunderlaget en tid innan intervjun har tagit plats för att ge respondenterna en chans förbereda relevanta svar och för att kunna motivera sina svar. Med undantag för respondenterna från polismyndigheten som inte har tagit del av underlaget innan intervjuerna på grund av att vi inte hade vetskap eller kontaktuppgifter till förundersökningsledare samt utredare, vi hade istället kontakt med en extern aktör som bokade tid samt plats och vidarebefordrade oss till respondenterna. Efter önskemål har vi även tagit bort en av frågorna till respondenten Helena på grund av att frågan inte kunde besvaras av respondenten på grund av bristfällig kunskap kring hur samverkan ser ut just i Borås Stad.

Studiens urval består av två lektorer som undervisar på polisutbildningen i Borås, dessa respondenter benämns som respondent Jens respektive respondenten Helena. Där Helena besitter bred kunskap i juridik samt erfarenheter gällande informationsutbyte, samverkan och sekretess. Respondent Jens har tidigare arbetat som polis och undervisar nu på polisutbildningen bland annat i frågor kopplat till samverkan. Dessa två intervjuer betraktas som informantintervjuer, eftersom de besitter på erfarenheter inom området som kan bidra till ökad kunskap och förståelse kring ämnet. Studiens urval består vidare av respondent Emma, respondent Sofia och respondent Emelie där samtliga av de arbetar preventivt ungdomar i riskzon i Borås Stad. Studiens sista urvalskategori består av representanter från polismyndigheten där respondenten Karin arbetar som förundersökningsledare och respondenten Lotta arbetar som utredare. Både Karin och Lottas arbetsuppgifter involverar frågor kring barn och ungdomar i riskzon.

Två respondenter som besitter mer teoretisk och allmän kunskap kring sekretess och samverkan intervjuades i ett kompletterande syfte för att bidra med kunskap och förståelse i ämnet ur ett bredare samt juridiskt perspektiv. Dessa två respondenter är inkluderade som informantintervjuer. Efter genomförandet av intervjuer med fem representanter från myndigheterna framkom ett tydligt mönster av respondenternas svar som tyder på en stor likhet i attityd till samverkan, engagemang och vilja att arbeta med sekretessen istället för emot den. Ingen ny information framkom således i respondenternas svar trots intervjufrågorna som var av semistrukturell karaktär. Vi ansåg därmed att informationen vi fått fram under intervjuerna var tillräcklig för att besvara studiens syfte och frågeställningar. Eftersom vidare intervjuer med respondenter som arbetar med samma eller liknande uppgifter inom myndigheterna troligtvis endast hade lett till samma eller liknande information. Efter övervägande och samtal med studiens handledare framkom beslutet att ytterligare respondenter inte hade förändrat studiens resultat. Eftersom studien genomförs under en begränsad tid värderades bearbetningen av respondenternas svar högre. I respondenternas svar framkom även en mångfald av teman som möjliggjorde variansen i den tematiska analysen som har genomförts.

4.2 Validitet och reliabilitet

Studiens urval består av individer som besitter mycket tillförlitlig kunskap kring samverkan, sekretess och dess problematik. Urvalet består som tidigare nämnt av representanter som arbetar dagligen med frågor om sekretess samt av representanter som arbetar med ungdomar i riskzon som tenderar att röra sig i kriminella kretsar. Även om validiteten i denna studie skulle kunna anses som relativt hög som ett resultat av att studien består av ett brett urval, där respondenterna sitter på olika typer av kunskap kring sekretessens påverkan av ett preventivt arbete för att motverka kriminalitet bland ungdomar (Bryman 2018, s. 506-508). Däremot går det även att argumentera för att studiens validitet skulle öka vid ett ännu större urval av respondenter, för att på så sätt kunna få in ytterligare perspektiv och erfarenheter som skulle kunna bidra till ett mer trovärdigt resultat. Däremot ökar validiteten i valet av respondenter där vi fångar upp olika perspektiv och erfarenheter (Ibid), där fem respondenter arbetar med det brottsförebyggande arbetet i Borås. Resterande respondenter har forskat kring området och även skrivit diverse debattartiklar inom ämnet. Den ena individen sitter på tidigare erfarenheter inom polisyrket och utbildar just nu nya poliser och den andra respondenter har själv tidigare gjort studier i sekretessfrågan och sitter på mer stor kunskap ur ett juridiskt perspektiv. Detta gör att vi har ett brett urval där flera perspektiv vägs in vilket ökar trovärdigheten i studiens resultat.

Eftersom denna studie är en fallstudie kan det vara problematiskt att anta att resultatet även skulle vara tillämbart i andra kommuner runt om i landet. Detta eftersom resultatet bygger på hur samverkan och sekretessen fungerar i ett geografiskt avgränsat område, vilket i detta fall är Borås Stad. Det finns därför en påtaglig risk att en liknande studie kan få ett annat resultat beroende på vilka omständigheter eller förutsättningar som diverse kommuner eller stadsdelar har (Bryman 2018, s. 98–99). Reliabiliteten kan även skifta beroende på vilken tidsperiod som avses att studeras, eftersom problematiken med sekretess och samverkan i denna studie undersöks i den nuvarande tidsperioden 2023 så finns det även risk att resultatet kan påverkas av en annan tidsperiod. Det vill säga att resultatet möjligtvis kan förändras om exempelvis tio år på grund av externa eller interna faktorer som kan förändras över tid, ett exempel på detta skulle kunna vara lagändringar, hur engagerade involverade parter kring samverkan inom detta ämne eller hur deras samverkan har utvecklats sig ifall det fortfarande har ett nära samarbete eller inte.

4.3 Analys och bearbetning

I denna studie genomfördes en tematisk analys. Detta för att på ett enklare sätt kunna finna gemensamma mönster i form av skillnader och likheter. Bryman (2018, s.702) framhäver att tematisk analys är en vanlig metod för att samla in kvalitativa data och därefter finna mönster genom koder som framhävs utifrån intervjuerna. Fördelar som uppkommer ur en tematisk analys är att metoden är applicerbar på en mångfald av diverse områden samt att metoden inte är beroende av en teoretisk ram att förhålla sig till. Andra fördelar med denna sorts analys uttrycker sig genom att forskaren lättare kan förstå diverse teman som uppkommer i en text och således resultera i en djupare förståelse för vilka budskap som skulle kunna vara gömda i texten.

I tabell 2 har vi ett exempel ur den tematiska analys som har genomförts i denna studie. Vidare har den tematiska analysen i denna studie genomförts genom att utgå från sex steg. Det första steget i processen är att transkribera intervjuerna. Därefter notera det som är av intresse. Steg två genomfördes genom att ta ut intresseväckande citat, ord och upprepningar som respondenten har uttryckt. Steg tre är att utifrån koderna som kommit fram i steg två slå ihop eller dra isär genom likheter och skillnader, för att vidare kategorisera koderna och skapa teman. Därefter i steg fyra genomförs en sammanlänkning av temana som framkommit i steg tre. Detta görs på samma sätt som steg tre genom att slå ihop liknande teman och finna en gemensam och övergripande sammanlänkning. Vidare i steg fem skapas eventuella hierarkier mellan sammanlänkningarna, för att avslutningsvis beskriva och tolka det som kommit fram i resultatet och diskussionsdelen. Transkriberingen av intervjuerna har fördelats på skribenterna, för att vidare genomföra kodning på samtliga transkriberingar enskilt. Detta för att vidare jämföra varandras kodningar och finna gemensamma koder. Därefter sorterade vi gemensamt bort koder som inte var av relevans utifrån studiens syfte och frågeställning. För att fortsättningsvis gemensamt sammankoppla teman och sammanlänkningar. Analysen kommer även att utgå ifrån de teoretiska perspektiv som tidigare har nämnts. Socialt kapital, det aktörsfokuserade perspektivet och samverkansperspektivet kommer således att fungera som verktyg för att besvara studiens frågeställningar. Genom att utgå från dessa perspektiv i studiens analysverktyg kommer vi att kunna analysera vilka uppfattningar som ligger till grund för att på ett djupare plan kunna förstå hur dynamiken mellan myndigheterna ser ut i det brottsförebyggande arbetet och för att få en djupare förståelse för vilka förutsättningar som ligger till grund för myndigheternas arbete med sekretessen.

Tabell 2 illustreras koder, teman och sammanlänkningar som studien kommer utgå ifrån

Koder	Teman	Sammanlänkning
“Vi har väldigt öppna dörrar”	Samarbetes utgångspunkt	Strategiskt partnerskap
“Nära samarbete”		
“Fungerar väldigt bra”		
“Lätt att nå varandra”		
“Jobba tätt”	Regelbunden kommunikation	
“Regelbunden kontakt”		
“Möten en gång i månaden”		
Avstämning		
“Utlämnat relevant information”	Förhålla sig inom ramarna	Objektivitet
“Dela uppgifter av relevans”		
“Informationen som förs över ska vara konkret och relevant”	Dela information av intresse	
“Delar inte uppgifter som inte är av relevans”		
“Utbilda i hur lagstiftningen ser ut “	Erfarenhet kring sekretessfrågor	Utbildningsnivå
“För att kunna göra sekretessbedömningar måste man kunna hantera sekretessrelaterade frågor ganska väl”		
“Okunskap bidrar till olika tolkningar av lagen”	Kunskapsbrist	
“Mycket enklare om det står tydligt”		
“Hög skolfrånvaro”	Varningssignaler	Riskfaktorer
“Normbrytande beteende”		
“Svårigheter i livet”	Förutsättningar	
“Tragiska familjeförhållanden”		

5 Resultat

I detta avsnitt kommer studiens resultat att redogöras som bygger på kodning, teman och sammanlänkningsningar som kommit fram under arbetsprocessen. Citat utifrån intervjuerna kommer även lyftas fram för att redovisa respondenternas empiri med utgångspunkt i de teoretiska perspektiven, Socialt kapital, aktörsperspektivet och samverkansperspektivet. Socialt kapital kommer att vävas in i resultatet med utgångspunkt i att se hur de sociala nätverken och relationerna mellan myndigheterna påverkar arbetsprocessen kring sekretess. Aktörsperspektivet är inkluderat i resultatet eftersom studiens resultat bygger på respondenternas citat och utgår således från aktörernas egna erfarenheter och kunskap. Samverkansperspektivet är en bakomliggande faktor som har vävts in i studiens resultat då studien i stor utsträckning berör samverkan som ämne. De teoretiska utgångspunkterna kommer därmed vävas in flytande i resultatet och vidare förtydligas i diskussionskapitlet. Slutligen kommer en hierarki mellan sammanlänkningsningarna redovisas genom en tematisk analys.

Samtliga av studiens respondenter som är verksamma inom socialtjänsten i Borås och inom polismyndigheten ser positivt på den samverkan de har just nu. De anser att det fungerar väldigt bra och att sekretessen inte påverkar deras samverkan särskilt mycket, eftersom de arbetar utifrån samtycke med deras klienter.

Dom ungdomar och familjer som vi har kontakt med så har vi ju bett om samtycke så att vi får bryta sekretessen... Både mellan förvaltningen och i staden men också gentemot polisen om vi tror att vi har det behovet att ha kontakt med polisen så då är det ju inga hinder.

Respondent Emma

Vi har ett väldigt, väldigt bra samarbete med socialtjänsten här i Borås. Vi har väldigt öppna dörrar och vi alla vet att vi kan prata om sekretessen och bryta den vid som såna här tillfällena när vi sitter och diskuterar enskilda individer. Så det fungerar jättebra.

Respondent Lotta

Utifrån respondenternas citat fungerar samverkan mellan myndigheterna väldigt bra samt att det finns möjlighet att sekretessbrytande bestämmelser existerar inom verksamheterna. Respondenterna vittnar om att kontinuerlig och öppen kontakt samt regelbundna möten mellan myndigheterna har varit en grundkomponent för ett lyckat samarbete. Det framgår även att socialtjänsten har regelbunden kontakt med vårdnadshavare för att säkerställa samtycke i arbetsprocessen. Det framkommer även från en av respondenterna att samtycket när som helst under arbetsprocessen kan brytas av vårdnadshavaren vid behov.

Om dom säger ja sen kan dom komma två månader senare och säga att dom inte vill... Sen är det ju inte så att jag frågar regelbundet om det, men den dagen ärendet avslutas så avslutas ju även samtycket då... Men under den tiden så kan dom säga... Nej men nu går jag inte med på detta längre liksom.

Respondent Sofia

Ja men vi har ju 1 gång i månaden så har vi ju möte med polisen, unga i riskzonmöte egentligen, där vi pratar om vissa trender till exempel som vi ser och polisen ser och som vi ser, vi har ett väldigt nära samarbete med de, de underlättar ju väldigt mycket att ha den samverkan i och med att de e samma ungdomar vi jobba med liksom. Så jag tycker att det fungerar väldigt, väldigt bra, faktiskt

Respondent Emelie

Det som ställer sig emot det som tidigare nämnts är respondent Jens, som menar på att sekretessen påverkar samarbetet mellan myndigheterna, genom att det försvårar arbetet och samarbetet mellan varandra på ett allmänt plan. Han berättar utifrån egna erfarenheter.

Man mailar inte över information exempel asså man mailar inga personuppgifter på aktuella individer och sådär utan de det arbetet gör man muntligt istället, man gör det inte heller under vad ska jag säga officiella mötessammanhang på samma sätt utan det kanske man gör såhär istället vid sidan om eller efter mötet och sådär du dom här ungdomarna där var hur... sådär inofficiella informationsutbytet förekommer ju på grund av att vi har sekretesslagstiftningen

Respondent Jens

Jens beskriver även hur andra vägar tas för att kunna överlämna information, mellan varandra när det kommer till osäkerhet.

Blir gärna de här under bordet informationen än liksom att man utbyter information på andra sätt med de som vill och kan engagera sig och såhär.

Respondent Jens

Osäkerheten och brist på kunskap kring sekretessens regelverk är något som förekommer ett flertal gånger hos studiens respondenter. Även om både respondenterna från båda myndighetshemsidor anser att socialtjänsten och polismyndigheten är lätta att samarbeta och samtala med så förekommer även ett mönster av individuell kritik till att flertal individer antingen stänger dörren eller överlämnar information under bordet när osäkerheten är framme. *Respondent Emma* uttalar sig om osäkerheten följande.

Hos gemeneman att det kan vara en rädsla att man ska säga för mycket och riskera att bryta sekretessen... Man kan vara orolig i vad som händer med en själv i det... Men också att en del gömmer sig bakom sekretessen och bara säger nej jag kan inte säga nåt och så kan man inte samarbeta och då tycker jag att det är ju också fel ute... Man ska jobba med sekretessen och inte mot den så man behöver vara kunnig...

Respondent Emma

Rädslan och osäkerheten för att dela med sig av för mycket personröjande uppgifter är ett påtagligt hinder som framgår av samtliga respondenter. Det framgår även att ny personal inom myndigheterna kan uppleva lagar och riktlinjer som involverar sekretess som svårtolkad. Det framgår att individer som arbetar med personuppgifter hellre säger för lite än för mycket och i vissa fall inte säger någonting alls, vilket i sin tur sätter käppar i hjulet för ett effektivt samarbete. Samtidigt så upplever dock majoriteten av respondenterna inte sekretessen som ett större problem när det kommer till samverkan. Det är snarare som tidigare nämnt kunskapen kring hur sekretessen och osäkerheten som uppkommer som uttrycks problematiskt.

En intressant aspekt som lyfts fram av en av respondenterna som har forskat kring sekretessrelaterade frågor sedan en längre tid tillbaka, är att hon är skeptisk till en helt transparent insyn i de olika myndigheternas arbetsprocesser. Respondenten anser att samverkan och informationsdelning är en viktig del i arbetsprocessen men att insatser är vägen fram till att stoppa den negativa utvecklingen för ungdomskriminalitet. Detta framkommer inte av resterande respondenter som i stället anser att informationsdelningen istället bör utökas.

Ett effektivt samarbete för att motverka ungdomsrekrytering handlar ju inte så ofta om att det är ungdomar som har försvunnit och gått under luft, alltså dom flesta ungdomar som socialtjänsten och polisen möter vet vi ju att dom har varit föremål för socialtjänstens uppmärksamhet vid ett flertal tillfällen.

Jag är inte för öppna dörrar och full insyn hos olika myndigheter, absolut inte. Utan insyn där det har ett syfte och en funktion att fylla

Respondent Helena

Respondent Helena delar dock som majoriteten av respondenterna åsikten att informationsdelningen endast bör involvera information som är av relevans för att effektivisera arbetet. Problematiken kring sekretessens påverkan grundar sig enligt respondenterna i en osäkerhet kring vilken information som de får säga och dela med sig av och även den personliga bedömningen av vad som är relevant information kring ungdomarna i riskzon. Samtliga av respondenterna från socialtjänsten betonar att informationen som utlämnas om respektive ungdom måste vara till men för den involverade individen.

Även synen på det framtida samarbetet framgår som mycket positivt. Majoriteten av intervjuerna framhäver att samarbetet och samverkan bör utvidgas till att fånga upp ungdomar som inte tidigare har varit i målgruppen. Även om samtliga respondenter har en gemensam bild av vilka ungdomar som uppfattas problematiska och tenderar att hamna i en så kallad riskzon, vilket utmärker sig i trassliga familjeförhållanden, kriminellt umgänge eller svårigheter i skolan. Så finns det en stor grupp ungdomar som inte stämmer in på myndigheternas målgrupp och riskerar att inte fångas upp och därmed faller mellan stolarna.

Respondenterna från polismyndigheten konstaterar även vikten av att kunna förstå respektive myndigheters uppdrag och därefter skillnaderna mellan polismyndigheten och socialtjänstens arbetsprocess. Respondenterna från polismyndigheten betonar att situationen ser olika ut beroende på i vilka delar av landet som du befinner dig i och att Borås Stad har klarat sig betydligt bättre än andra kommuner och regioner där samverkan inte alls har fungerat enligt respondenterna. Som tidigare nämnt beror detta på att både polismyndigheten och socialtjänsten i Borås har omfamnat och intagit ansvar för att samtala med varandra på ett betydligt mer öppet plan.

Man kan ju inte bara säga att socialtjänsten är så kass eller den är så kass, utan man måste försöka hitta vägar att förstå sig på varandra olika uppdrag, dom har ju sin lagstiftning och vi har våran lagstiftning, och ju mer vi träffas och pratar ju mer förstår vi varandra.

Respondent Lotta

Utåt sett kan det se ut att vi har två lika stuprör vi jobbar efter, lagstiftningsmässigt men det har vi inte, så att vi har ju hört vi var ju på något möte för ett tag sen i Mölndal med regionen var det, Västra Götaland med gruppchefer och F ledare så körde man laget runt hur funkar det hos er, alla sa att det var så krångligt med socialtjänsten och att det inte funkade alls. Förutom vi som bara va så yaay vad det funkar bra vi var så glada och tacksamma och allting var toppen.

Respondent Karin

Utifrån respondenternas beskrivning framgår det tydligt att den personliga kontakten och att med hjälp av öppna dörrar har resulterat i att det byråkratiska stigmat som tidigare spelat en betydligt påtaglig roll, till viss del börjat sina ut.

5.1 Strategiskt partnerskap

Utifrån respondenternas svar finner vi ett stort antal koder och citat som tyder på att Polismyndigheten och socialtjänsten i Borås Stad har ett utvidgat och välfungerande samarbete. Respondenterna från respektive sida arbetar utifrån samma mål och har kontinuerlig kontakt med varandra. Det framgår även under intervjuerna att myndigheterna sitter på olika sorters information, polismyndigheten sitter oftast på mer operativ information och uppgifter som nätverk, historik och vilka kretsar ungdomarna rör sig i. Det framgår dock att socialtjänsten besitter mer information angående individen, eftersom socialtjänsten i Borås Stad personligen har kontakt med de involverade ungdomarna så skapas således en annan typ av personkontakt och förståelse för ungdomen på en individuell nivå.

Jag tänker att polisen ibland har en bättre bakgrundsbild och att vi har en bättre nulägesbild, och att vi då kan jämka samman dom... för att man blir superimponerad av hur mycket dom vet om familjen, nätverk och släkter och så där... Och vilka som hör samman hit och dit... Så dom är nog mer bakgrund och helhetsbild lite och vi kanske har bättre nutidsbild kring ungdomen... Och bättre skolanknytning har vi ju... Vi ser ju mer i vardagen hur det ser ut för ungdomen.

Respondent Emma

Vissa ungdomar som polisen kanske har stött på på stan där ungdomarna har en sjukt taskig attityd... Och så sitter dom sen i ett förhörssrum där dom är riktigt otrevliga... Och sen så umgås jag med den här fjortonåriga killen två gånger i veckan och käkar lunch och fikar... Vi har liksom spelat tennis och då är han hur go som helst... Så det är ju det som blir också, att han blir en människa på ett annat sätt för mig när jag ger honom tid och är intresserad.

Respondent Sofia

Under studiens intervju med representanterna från polismyndigheten framgår det att det intensifierade arbetet för att motverka att ungdomar hamnar i riskzon för kriminalitet inte alltid har involverat socialtjänsten. Det är först under senare tid som socialtjänsten och polismyndigheten har haft regelbunden kontakt och ett nära samarbete. Respondenten från polismyndigheten beskriver att samverkan fungerade betydligt bättre efter att representanter från socialtjänsten deltog på regelbundna möten för att diskutera eventuella individer som har olika utmaningar. Det framgår även att socialtjänsten och polismyndigheten har byggt upp en tillit till varandra som resultat av regelbunden kontakt och att polismyndigheten tog första steget till att bjuda in representanter från bland annat socialtjänsten. Och således ta ett initiativ för att träffas och samtala med parterna som är involverade.

Initialt när vi började med unga i riskzon så var inte socialtjänsten med utan då var det mer inträngt, när vi har 1 gång i månaden träffades vi och pratade om vilka ungdomar vi tycker är i riskzon och var vi kan föra kring just dom här individerna. Men sen så för aa den kanske inte ens är ett år så, men vi säger ett år ungefär så bjöd vi in representanter från socialtjänsten som sitter med på dom är mötena då när vi lyfter ungdomarna, som i sin tur då förmedlar till handläggarna som har dom här individerna, så vi har ett väldigt bra samarbete med socialtjänsten här i Borås

Respondent Lotta

Det är ju något man får jobba med och bestämma sig för och träffas, vi har ju regelbundna möten och så har man ju pratat om hur vi ska lägga upp, för det finns ju sekretessbrytande regler som

man kan prata med unga med och vi måste ju bygga upp en tillit till varandra och det har man ju gjort här i Borås

Respondent Karin

Trots att representanterna är överens om att samarbetet och samverkan fungerar bra i Borås Stad så framhävs dock att stigmat kring socialtjänsten inte helt har försvunnit, samt att det fortfarande finns förutfattade meningar kring socialtjänstens arbete, rykte och sekretessnivå.

Har vi på dom utsatta områdena en liksom samverkansgrupp och då har det inte alltid varit så populärt att socialtjänsten har varit med för att då upplever framför allt skola och vissa poliser att det blir en envägskommunikation för att socialtjänsten har högst sekretessnivå

Respondent Sofia

Utifrån respondenternas svar framkommer det ett tydligt mönster som betonar att det har regelbundna möten där båda aktörerna är inbjudna och delaktiga i. Även att respektive aktör sitter på olika typer av information som den kan dela med sig av.

5.2 Objektivitet

Objektivitet och att utlämna information som är av relevans för att föra det brottsförebyggande arbetet framåt är ett mönster som är ytterst påtagligt efter att studiens respondenternas svar har granskats. Samtliga respondenter har varit noga med att betona att information som är relevant för samverkan, brottsförebyggande arbete och ungdomen i fråga är av vikt. Samtliga representanter från socialtjänsten i Borås Stad beskriver även att det finns en påtaglig risk att individer delar med sig av information som inte är av relevans för det brottsförebyggande arbetet. Detta eftersom tjänstemännen sitter på en ofantligt stor grad av information, vilket i vissa fall resulterar att mycket information behöver filtreras bort.

Och sen så kommer vi ju väldigt nära familjerna och vi får veta väldigt mycket... Och väldigt mycket bottnar i familjers socioekonomiska situationer och om det är låginkomsttagare eller om de ens har en inkomst... Det är ju väldigt personligt och kan bli väldigt kränkande om vi behöver komma in och även hjälpa till med sånt... Och kanske även föräldrars psykiska hälsa... bara för att man ska jobba med en ungdom så kanske man helt plötsligt vet allt om syskonen också som man inte trodde... och så får man börja reda i mer och det kanske inte en lärare behöver veta hur syskonen i den familjen har det och då får man välja vad berättar vad till.

Respondent Emma

Det är ju superviktigt att kunna skydda personen som vi jobbar med, så oavsett vilken typ av information man delar så är det ju viktigt att den informationen som man väljer att dela med någon är av relevans, så de är ju jätteviktigt att kunna skydda integriteten hos dom unga vi jobbar med, de är jätteviktigt.

Respondent Emelie

Vi sitter på så sjukt mycket information för vi är så nära familjerna att ibland kanske vi vet för mycket också. Och det kan väl ibland bli så här... Vad ska vi göra av den här informationen? Den kanske man hade velat föra vidare någonstans så ...är det av vikt att göra det? För att det är fara för någons liv liksom... Eller är det mer information som inte spelar någon roll?... Det är sådana bedömningar man får göra också när man pratar med varandra. Jag ska bara säga det jag behöver säga inte mer än så.

Respondent Sofia

Detta är någonting som även styrks av respondenten som arbetat intensivt med frågor som involverar samverkan, sekretess och informationsutbyte. Respondenten framför att myndigheter i flertalet fall riskerar att översköljas med information som inte är relevant för att leda arbetet framåt.

Jag tänker dock att man behöver vara lite försiktig med att liksom överskölja respektive myndighet med information. Alltså information som har gått över ska ju vara information som är viktig för respektive myndighet i deras arbete. Det kan vara viktigt för polisen att känna till att den här unga personen har trassliga familjeförhållanden... På en övergripande plan. Men det kanske inte är viktigt för polisen att känna till att dom trassliga familjeförhållandena beror på att en mamma har en psykossjukdom... Alltså att gräva ner i djupet... Det är inte alltid nödvändigt för polisen i deras arbete.

Respondent Helena

Sammanfattningsvis betonar respondenterna vikten av att skydda personens integritet och att inte lämna ut information som inte är av relevans. Det är viktigt att vara säker på att informationen som utlämnas inte kan vara till men för den enskilde.

5.3 Utbildningsnivå

Under transkriberingen framträder ett mönster kring osäkerhet och brist på kunskap angående vilken sorts information som får lämnas ut eller inte. Respondenterna upplever i vissa fall en kunskapsbrist i hur de bör förhålla sig till sekretessbaserade riktlinjer. Eftersom lagarna och riktlinjerna kan vara problematiska att tyda för någon som inte besitter den juridiska kunskapen. Det framgår även att en påtaglig rädsla för att göra fel eller att säga för mycket existerar inom myndigheterna. Vilket i vissa fall hämmar samverkansprocessen.

För att kunna göra dom sekretessbedömningarna som finns relaterat till dom sekretessbrytande bestämmelserna som finns i kap 10 offentlighets och sekretesslagen. Då måste man ju kunna hantera sekretessrelaterade frågor relativt väl, och det är ju en utmaning för alla. Och att man behöver ha en bild över hur man ska arbeta med de här bestämmelserna. Och det kanske man skaffar sig när man arbetar kontinuerligt med samverkan

Respondent Helena

De är ju bara det att man ska hitta i djungeln och veta vad man får och inte får. Det är ju som när man jobbar ute som polis, efter man har jobbat ett tag så vet man de här får jag göra men vet inte exakt vad det står någonstans men jag vet att jag får och det finns något lagstöd där bak någonstans. Det är lite så det blir när man har jobbat så länge så vet lan att det här får man göra men den kan säkert bli tidigare. Men om man bara gräver förtydliga den på ett annat sätt då kanske så att den inte går att misstolka.

Respondent Lotta

Man kanske inte har kunskapen riktigt kring vilken information som man faktiskt får lämna över. Pratar vi grövre brottslighet så där så har man ju möjlighet att faktiskt lämna ut information men kanske inte gör det i praktiken av liksom dels rädsla dels okunskap jag skulle nog säga att okunskapen kring det gör att många tolkar den väldigt strängt.

Respondent Sofia

Så att man behöver dels kanske en ny lagstiftning, dels möjliggöra det här vi har pratat om, men man behöver också utbilda ge enskilda fältnära personer kunskapen.

Respondent Jens

Detta visar på en liksidig åsikt i hur lagen kan vara svårtolkad, svårtillgänglig och i vissa fall svårbegriplig ifall du inte besitter på bred juridisk kunskap eller inte har tillräckligt med erfarenheter i arbetet. Respondenternas svar visar även på att det kan vara svårt att finna vilken lagstiftning som de ska utgå ifrån och vart de ska finna den.

5.4 Riskfaktorer

Vilka individer som tenderar att i större utsträckning involvera sig i brottslighet menar respondenterna kan grunda sig i olika riskfaktorer. Där dessa ungdomar oftast inte kommer ifrån att ha de bästa förutsättningarna eller bor i de tryggaste hemmen. Det kan även handla om de ekonomiska förutsättningarna i familjen. Vilket kan leda till att ungdomar rekryteras in i gäng för att försörja sin familj. En av respondenterna berättade om ett exempel.

Det är ju många som berättar efter ett tag att de fått 500 spänn för att ha råd att köpa pizza till mina föräldrar eller familj. Dom många ser ju inte det som ett sätt att bli rekryterad, utan dom ser det som ja vilken schysst äldre kille som ger mig 500 spänn som ser att jag har det tufft hemma, så dom ser ju inte det på samma sätt dom ser det mer ur omsorgs synpunkt, mer som en kompis.

Respondent Emelie

Respondenterna nämner även andra riskfaktorer som oftast är involverade ifall ett barn eller en ungdom cirkulerar eller riskerar att rekryteras in i ett kriminellt nätverk.

Dom har ju hög skolfrånvaro och dom har olika liksom svårigheter i livet generellt. Dom kan ha taskiga familjeförhållanden så att socialtjänsten som är dom som ska fånga upp dom.

Alltså dom ungdomar som är relevanta i frågor om ungdomsrekryteringen, dom är inte osynliga. Utan dom finns i systemen.

Respondent Helena

Ja och det kan ju även handla om väldigt svaga föräldrar. Det kan vara föräldrar som är sjuka eller som inte kanske... inte kan språket.

kommer vi ju väldigt nära familjerna och vi får veta väldigt mycket... Och väldigt mycket bottnar i familjers socioekonomiska situationer och om det är låginkomsttagare eller om de ens har en inkomst... Det är ju väldigt personligt och kan bli väldigt kränkande om vi behöver komma in och även hjälpa till med sånt... Och kanske även föräldrars psykiska hälsa.

Respondent Emma

Ungdomar som befinner sig i riskzon för kriminalitet, missbruk eller annat normbrytande beteende.

Respondent Sofia

I det brottsförebyggande arbetet benämner många parter ordet oro. Att arbetet börjar oftast med att någon part känner en oro för ett barn eller en ungdom. Att denna oro tenderar att vara högre ifall ungdomen även tenderar att ha ett normbrytande beteende, med hög skolfrånvaro och svåra familjeförhållanden. Det är här informationsutlämnandet och samverkan mellan parterna börjar för att förhindra att barnet eller ungdomen börjar begå brott.

5.5 Hierarkier mellan sammanlänkningarna

Utifrån sammanlänkningarna som framkommit under den tematiska analysen kan argument lyftas fram om vilken sammanlänkning som har större påverkan och om det finns en eventuell hierarki mellan dessa. De fyra sammanlänkningarna som framkommit är som tidigare nämnt strategiskt partnerskap, objektivitet, utbildningsnivå och riskfaktorer. Även om samtliga sammanlänkningarna till stor del kompletterar varandra och ger en resultatnriktad effekt. Om vi etablerar de tillsammans kan vi utifrån respondenternas svar konstatera att vissa faktorer väger tyngre än andra. Vi ser att den mest effektiva faktorn är strategiskt partnerskap, där den regelbundna och öppna kontakten lätt till ökat förtroende mellan aktörerna. Detta har resulterat i att samverkan har förbättrats i Borås Stad. Under intervjun ställdes frågan till en av respondenterna ifall samverkan och informationsutlämnandet fungerade lika bra innan dom var med och deltog i unga i riskzons träffarna.

Nä hahaha, träffarna har öppnat upp kan man säga, För vi har ju liksom ett dokument här också när vi har staplat upp vilka olika paragrafer det är som vi har och luta oss mot för att vi kan prata, så att det har verkligen sen vi börjat bjuda in dom till våra riskzons möten så har det blivit öppna spjäll jätteskönt faktiskt.

Respondent Lotta

Detta tyder på att de regelbundna mötena har resulterat i en positiv förändring i samverkansarbetet och att det ligger till stor grund för att samverkan fungerar så bra som den gör idag. Vidare utifrån respondenternas svar ses utbildningsnivån som näst i hierarkin där den ligger till grund för hur lätt individerna har att använda sig av riktlinjer lagar och paragrafer som hjälpmedel att arbeta med sekretessen. Att om utbildningsnivån är för låg och individen inte har tillräckligt mycket erfarenheter tenderar detta skapa en oro hos individen vilket resulterar i att hen väljer att inte samverka alls på grund av exempelvis rädsla. Denna sammansättning går att koppla ihop med den nästkommande sammanlänkning som är objektivitet för utifrån utbildningsnivån kommer individerna kunna dra egna slutsatser om vilken form av information som är av relevans eller inte. Den sistnämnda blir därmed riskfaktorer utifrån samverkansperspektivet. Ifall studiens syfte och frågeställning hade grundat sig mer i varför vissa ungdomar begår brott hade riskfaktorer placerats högre upp men utifrån studiens syfte och frågeställning samt respondenternas svar ses den som den minst avgörande faktorn.

5.6 Summering av resultatet

Resultatet bygger på respondenternas svar under intervjuerna som vidare tyder på att sekretessen mellan myndigheterna inte framgår som särskilt problematisk. Trots att sekretessen är en stor del i det dagliga arbetet upplever inte respondenterna sekretessen som ett påtagligt hinder. Respondenterna från socialtjänsten beskriver att de arbetar utifrån samtycke med klienterna och deras vårdnadshavare, vilket har underlättat samverkan mellan myndigheterna externt såväl som internt. Detta på grund av att samtycket grundar sig i ett godkännande att lämna ut information som kan vara till hjälp för individerna utifrån ett brottsförebyggande syfte. Studiens resultat tyder vidare på att samtliga parter anser att samverkan mellan polismyndigheten och socialtjänsten i det brottsförebyggande arbetet fungerar ytterst väl i Borås. De involverade aktörerna har sedan en tid tillbaka regelbundna möten vilket benämns som "unga i riskzon". Här lyfts ungdomar som tenderar att ha ett mer normbrytande beteende och riskerar att hamna i kriminella kretsar och därmed begå brott. Respondenterna vittnar om hur unga i riskzons mötena har bidragit till en ökad kontinuerlig kontakt mellan myndigheterna,

vilket har lett till att de kan samtala och kontakta varandra närsomhelst och har således stärkt de sociala kontaktnäten samt samverkan mellan myndigheterna. Det framgår även att samarbetet tidigare inte har varit så optimalt som det är idag och att det är tack vare dessa regelbundna möten som har legat till grund för ett välfungerande samarbete där parterna har fått tillit till varandra.

Vidare betonar respondenterna även att myndigheterna besitter olika sorters kunskap där polismyndigheten oftast har mer information kring individens bakgrund, levnadsmönster och kriminella vanor. Polisen besitter även större information angående rådande brottsrelaterade incidenter. Socialtjänsten tenderar dock att få en mer personlig bild av individen eftersom socialtjänsten möter personen under helt andra omständigheter än vad polisen oftast gör. Detta resulterar ofta i att "Tjänstemannen" får en djupare personkontakt med individen samt även en klarare bild över hur familjeförhållanden kan se ut. Samtliga respondenter betonar även vikten av att arbetsprocessen och informationsdelningen mellan myndigheter sker på ett objektiva sätt. Det är endast information som är relevant i ett brottsförebyggande syfte som bör utlämnas. På grund av att informationen i slutändan bör resultera i att ungdomen gynnas av att flera parter känner till relevanta detaljer, för att kunna hjälpa individen. Respondenterna framför även att mycket information som cirkulerar kring ungdomar i riskzon för kriminalitet inte alls är relevant för arbetsgången, och behöver således filtreras bort. Detta kan handla om information kring ungdomens syskon eller andra familjemedlemmar som inte alls tenderar att hamna på ett kriminellt spår.

Respondenter beskriver att de får rannsaka sig själva, varför de delar just den informationen, är det för att den är relevant? Eller om det är bara för att skvallra. Det påpekar även hur viktigt det är att skydda personens integritet i informationsutlämnande, att de själva ska ställa sig frågan ifall de delar med sig av denna information kan de då säkerställa att de inte ger men för den enskilde på ett negativt sätt. Även om respondenterna anser att sekretessen inte är det största hindret när det kommer till samverkan så framträder dock en eventuell rädsla för att göra fel eller att tjänstemännen delar med sig av för mycket information, som resulterar i skada för egen del samt ungdomen som är involverad i processen. Det framkommer även i resultatet att respondenterna ser en problematik i hur sekretesslagen är utformad och att det krävs en omfattande juridisk kunskap för att hitta rätt riktlinjer och paragrafer att kunna luta sig mot när de väljer att bryta sekretessen. Det framgår skilda meningar samt osäkerhet kring hur sekretesslagen ska utformas till det bättre, dock är ett framträdande mönster att lagstiftningen potentiellt bör vara utformad på ett tydligare sätt som inte lämnar lagstiftningen upp till tolkning för den enskilda individen.

Respondenterna framför även att tidiga varningssignaler som skulle kunna tyda på en kriminell livsstil grundar sig i faktorer som socioekonomisk bakgrund eller föräldrar som har en svag ställning i samhället. Respondenterna menar även att detta kan handla om föräldrar som själva har en kriminell bakgrund eller vårdnadshavare som kämpar med psykisk ohälsa. Andra faktorer som kan tendera att påverka ungdomen negativt uttrycker sig i form av hög skolfrånvaro, problematiska familjeförhållanden samt fel umgänge.

Sammanfattningsvis så tyder resultatet på att samverkan mellan polismyndigheten och socialtjänsten fungerar mycket väl och att sekretessen inte har en påtaglig effekt på det dagliga arbetet inom myndigheterna, dock finns det fortfarande förbättringspotential i form av att förtydliga lagstiftningen kring sekretessbestämmelserna samt att underlätta för den enskilde att kunna finna riktlinjer och lagstöd när det blir aktuellt att bryta sekretessen. Osäkerheten är

fortfarande en eventuell faktor som i vissa fall kan försvåra samarbetet mellan myndigheterna. Genom att vissa individer blir mer problematiskt att samverka med än andra. Att direkt väljer att stänga dörren i stället för att föra dialogen framåt är fortfarande förekommande inom myndigheterna, på grund av rädsla för att bryta sekretessen och möta dess konsekvenser. Detta tyder på att vissa av de sociala kontaktnäten fortfarande kan utvecklas och att starkare tillit till varandra går att eftersträva. Under intervjun med polismyndigheten framkommer det även att Borås Stads framgångshistoria när det kommer till en effektiv samverkan, inte speglar andra kommuner i närområdet. Respondenterna från polismyndigheten vittnar om att andra kommuner inom Västra Götaland har betydligt större problematik att samverka mellan myndigheterna där flera upplever att specifikt socialtjänsten är svåra att samverka med. Även om sekretessen till viss del uppfattas som problematiskt i det brottsförebyggande arbetet genom osäkerhet och rädsla för att göra fel, som i vissa fall kan leda till stängda dörrar så upplever samtliga respondenter sekretessen som en nödvändig faktor för att säkerställa integriteten bland ungdomarna. Sekretessens påverkan på samverkansarbetet uppfattas således som en väsentlig del i arbetet.

6 Diskussion

Studien syftar till att utifrån samverkansperspektivet, det aktörsfokuserade perspektivet och socialt kapital undersöka i vilken utsträckning sekretessen påverkar det brottsförebyggande arbetet mellan polisen och socialtjänsten i Borås Stad samt vilka förutsättningar myndigheterna har till en effektiv samverkan. Diskussionen bygger på det resultat som framkommit. I detta avsnitt kommer slutsatser dras utifrån värden och tolkningar i resultatet. Vidare kommer även egna reflektioner att dras.

6.1 Generell diskussion

Studiens resultat indikerar på att sekretessen mellan myndigheterna i Borås Stad inte har någon markant påverkan i det brottsförebyggande arbetet. Respondenterna har framfört att sekretessen inte upplevs som ett påtagligt hinder i deras dagliga arbete. Tidigare forskning skriven av Brännvall och Ekström (2023) beskriver att samverkan mellan de två myndigheterna kan upplevas problematiskt, där sekretessen upplevs som ett hinder i informationsutlämnandet under samverkansprocessen. Vidare till tidigare forskning som beskrivs ovan skriven av Hjertstedt, Hansson och Sundqvist (2020) redogör även dem för att polismyndigheten ofta upplever socialtjänsten som svåra att samverka med på grund av den stränga lagstiftningen som socialtjänsten måste förhålla sig till, vilket resulterar i en motsträvig relation mellan myndigheterna. Detta är dock inget som denna studie indikerade på. Tvärtom så upplever parterna att myndigheterna är väldigt lätta att samtala och samverka med. Just varför samarbetet i Borås Stad skiljer sig jämfört med andra kommuner kan vi dessvärre inte säkerställa. Däremot ser vi ett antal faktorer som kan förklara den goda samverkan i Borås Stad. Dessa faktorer uttrycker sig genom att etablera regelbundna möten, vilket byggt upp ett förtroende gentemot varandra i och med den regelbundna kontakten som myndigheterna har med varandra.

Vidare kan även ett mönster ses utifrån respondenternas svar att den involverande personalen besitter egenskaper i form av att de är mycket lösningsorienterad samt samarbetsvilliga. Detta skulle kunna tolkas som mycket kvalificerade egenskaper när det kommer till myndighetsutövning som involverar samverkan och nära samarbete myndigheter emellan. Vi kan däremot inte säkerställa att kompetensen varken skiljer sig, är densamma eller starkare bland andra kommuner utifrån denna studie. Däremot kan vi även observera en del likheter kring sekretess problematiken i form av att osäkerheten även är en påtaglig faktor i Borås Stad. Att inte veta vilken information du får och inte får dela med dig av utan några påtagliga riktlinjer att förhålla sig till, kan i många fall resultera i att personer hellre delar med sig av för lite än för mycket. Vilket skulle kunna resultera i att människor i vissa fall inte delar med sig av någon alls på grund av rädsla för vad som kan hända med den enskilde. Exempelvis skulle myndighetspersonalen kunna uppleva en rädsla för att förlora sin tjänst om de röjer känsliga uppgifter. Precis som respondenterna påtalar så skulle sekretessbestämmelserna kunna utformas på ett sätt som inte lämnar ett större tolkningsutrymme, kontra den nuvarande situationen där tjänstemännen inom myndigheterna i flertalet fall får förlita sig på sunt förnuft. Argument skulle även kunna lyftas fram för att faktorer som personkemi inte ska spela en avgörande roll när det kommer till en effektiv samverkan. Visserligen underlättar personkemi inte bara när det kommer till samverkansprocesser utan även på flertaliga områden inom yrkeslivet.

Även om samverkan kan upplevas som en framgångshistoria mellan myndigheterna i Borås Stad, så skulle det även vara tänkbart att argumentera för att en god samverkan inte ska spela någon geografisk roll. Att samverkan varierar beroende var i landet du befinner dig skulle även

kunna skada enskilda individer, exempelvis ungdomar som tenderar att falla in i en kriminell livsstil som får olika grader av stöttning beroende på var de är bosatta i landet samt i vilket utsträckning myndigheterna i kommunen samarbetar med varandra. Det skulle således vara tänkbart att kommuner som strikt förhåller sig till sekretess utan att samtala med externa myndigheter hejdar processen för att kunna hjälpa individen samt förebygga kriminaliteten på ett optimalt sätt. Kopplat till vår frågeställning angående i vilken utsträckning sekretessen påverkar samverkan mellan myndigheterna för att förebygga ungdomars kriminella utveckling i Borås framkommer dock som tämligen liten, vilket i visas ögon kan upplevas lite som en framgångshistoria. Även om det fortfarande finns utvecklingsmöjligheter inom samverkan samt utvecklingspotential när det kommer till att minska osäkerheten för individerna som hanterar ärendet, så skulle det vara tänkbart för andra kommuner att inspireras av Borås Stads goda samverkan och inställning till sekretess.

6.2 Faktorer till en effektiv samverkan

Genom sammanlänkningarna som framkom ur den tematiska analysen ser vi ett tydligt mönster där strategiskt partnerskap, objektivitet, utbildningsnivå och riskfaktorer framträtt utifrån aktörernas perspektiv. Det skulle vara tänkbart att en stor del av dessa faktorer är bakomliggande orsaker till att samverkan mellan myndigheterna i Borås fungerar bra och att parterna inte upplever sekretessen som ett påtagligt hinder. För att besvara studiens andra frågeställning framkommer därför förutsättningar för en god samverkan i form av ett nära samarbete och god kommunikation mellan myndigheterna. Resultatet visade även på att en del av respondenterna indikerade på att samverkan fungerar bättre i Borås än i andra närliggande kommuner. Respondenterna lyfter fram att detta är tack vare den tillit som har byggts upp över tid och tack vare den nära och kontinuerliga kontakten när hinder uppstår. Det skulle vara tänkbart att det sociala kapitalet som har byggts upp mellan myndigheterna är en bidragande faktor till att sekretessen inte har någon större påverkan på det brottsförebyggande arbetet i staden.

6.2.1 Socialt kapital

Putnam (2018) beskriver att ett stort socialt kapital inom ett samhälle leder till en allt större samarbetsvilja och att detta leder till framgång för samhället som helhet. Man skulle därför emellertid kunna argumentera för att myndigheterna i Borås har byggt upp ett socialt kapital av påtaglig storlek för att kunna bedriva samverkan på ett effektivt sätt. Detta genom den tillit och kommunikation som pågår mellan myndigheterna samt att sammanlänkningarna som har framgått ur den tematiska analysen är ännu ett resultat av det sociala kapitalet som präglar myndigheterna. Detta genom att strategiskt partnerskap samt objektivitet är några av de mest framträdande faktorerna i sammanlänkningarna. Det skulle därför vara tänkbart att mindre tilltro och samarbetsvilja mellan myndigheterna skulle göra samverkansprocessen betydligt mer problematisk och att sekretessen i ett sådant fall skulle kunna vara betydligt mer svåracklad än vad myndigheterna upplever att den är idag. Respondenterna nämner att andra kommuner har det betydligt svårare kring arbetet med sekretess än vad Borås har, vilket skulle kunna vara resultatet av mindre tilltro och att de sociala nätverken som finns inom myndigheterna inte är lika starka.

6.2.2 Samverkan

Utifrån resultatet kan mönster utläsas baserat på respondenternas svar. Citaten tyder på att de flesta av respondenterna har samma syn på samverkan. Respondenterna lyfter fram att samverkan fungerar bra för tillfället och att detta har byggts upp tack vare den tillit och förtroende som har uppkommit efter regelbunden kontakt samt täta sociala nätverk. Vidare uppenbaras en koppling mellan de olika perspektiven samverkan och socialt kapital. Där det sociala kapitalet i förhållande till tillit och kommunikation är några av förutsättningarna för den samverkan de har just nu. Dessa förutsättningar kan även kopplas an till sammanlänkningsstrategiskt partnerskap. Deras samverkan har även resulterat i att sekretessen idag inte ses som ett påtagligt hinder i Borås och att beroende på hur effektivt aktörerna samverkar med varandra påverkar hur arbetet mellan myndigheterna fungerar som helhet. Detta kan utläsas utifrån respondenternas svar angående att samverkan inte fungerade lika effektivt innan de exempelvis började med de kontinuerliga mötena.

6.2.3 Aktörsperspektivet

Sandberg & Faugert (2020, s. 122–125) beskriver att det aktörsfokuserade perspektivet underlättar för att förstå aktörernas enskilda upplevelser, agerande samt vilka maktrelationer som kan finnas mellan de olika aktörerna. I fallet mellan polismyndigheten och socialtjänsten så upplevs maktdynamiken som relativt jämn när det kommer till mängden information som lämnas mellan myndigheterna. Det går även att tyda utifrån respondenternas svar att de intressen som präglar myndigheterna stämmer överens med varandra trots att polismyndigheten och socialtjänsten har olika sorters uppgifter när det kommer till det brottsförebyggande arbetet. Båda myndigheterna delar intresset av att det är individen som bör stå i fokus och att informationen som utlämnas endast bör vara av relevans för att förebygga ungdomskriminaliteten. Respondenter från båda sidor av myndigheterna betonar även att samarbetet bygger på ömsesidig respekt för myndigheternas diverse arbetsprocesser och arbetsuppgifter, vilket har fungerat väl under arbetets gång. Ur respondenternas svar så framkommer det att allmänheten har skilda uppfattningar kring myndigheternas olika roller, speciellt bland ungdomar som rör sig i kriminella kretsar där polisen som ofta har en mer operativ roll bemöts på ett annat sätt av ungdomarna än vad socialtjänsten upplever. Man skulle även här kunna dra paralleller med det sociala kapitalet genom att maktdynamiken framkommer som tämligen liten och att detta är resultatet av tilltro mellan myndigheterna.

6.3 Metoddiskussion

Efter att kritiskt reflekterat kring vald metod kan både styrkor samt svagheter observeras. Studien genomfördes med hjälp av kvalitativa intervjuer med semistrukturerade frågor. Även om kvalitativa intervjuer är en god metod för att samla in empiri från respondenterna så kan det bli problematiskt att helt anta att responsen är tillförlitlig. Respondenterna skulle i vissa fall kunna vinkla sina svar för att skydda respektive verksamhet från kritik. Observationer skulle därmed kunna vara en alternativ metod av intresse för att direkt kunna observera hur myndighetspersonal hanterar eventuella hinder när det kommer till sekretess. Avvägningen mellan kvantitativ och kvalitativ metod kan dock anses som rimlig med tanke på att studien avsåg att fånga respondenternas inställningar på ett djupgående sätt, vilket gjorde det naturligt att utgå från en kvalitativ metod samt valet av intervjuform. Valet av teoretiska perspektiv var även naturligt med tanke på att studien tydligt cirkulerar kring samverkan och sociala relationer utifrån aktörernas perspektiv. Dock hade fler teoretiska perspektiv kunnat läggas till, för att se

studiens utfall ur ett bredare perspektiv och därmed få ett mer tillförlitligt resultat. Studien hade exempelvis kunnat utgå ifrån ett sociologiskt perspektiv där observationer gällande relationsskapandet görs inom organisationer. Ännu ett exempel på teoretiska perspektiv som studien inte har involverat skulle kunna vara ett politiskt perspektiv för att på så sätt kunna observera hur politiska åtgärder appliceras och vilken effekt respektive beslut får och hur detta påverkar samverkan mellan myndigheterna. Detta är något som vi hade kunnat förbättra i ett framtida arbete. Studiens validitet hade även stärkts av ett större urval respondenter för att få ett utvidgat och trovärdigt resultat. Dock anser vi att urvalet av respondenter besitter den breda kompetens som krävs för att kunna besvara studiens frågeställning, på grund av att flertalet av representanterna har arbetat operativt inom verksamheterna samt av individer som besitter bred juridisk kunskap samt kunskap kring det polisiära arbetet. Det är dock svårbedömt om studiens reliabilitet är tillförlitlig med tanke på att en fallstudie har genomförts. Därmed kan det vara problematiskt att anta att studiens resultat hade blivit densamma vid en framtida studie. Detta kan grunda sig i att framtida förutsättningar för samverkan, sekretessen och interna relationer förändras över tid samt att resultaten kan vara helt annorlunda i en annan kommun. Valet av att genomföra en tematisk analys för att observera diverse mönster i respondenternas svar ser vi som ett rimligt val med tanke på att tematiska analyser är en av de vanligaste forskningsmetoderna inom kvalitativ forskning och kan vara applicerbart på en mängd av diverse studier Bryman (2018, s. 702–703).

7 Slutsats

Utifrån resultatet och diskussionen som följs blir slutsatsen för att besvara första frågeställning som lyder "Hur påverkar aktörernas sociala relationer samt nätverk sekretessen och samverkansprocessen mellan Socialtjänsten och Polismyndigheten i Borås Stad, särskilt inom det brottsförebyggande arbetet för att förebygga ungdomars rekrytering in i kriminalitet?" Framkommer det att sekretessen kan vara ett hinder i den bemärkelse att offentlighet- och sekretesslagen (OSL) är svårtolkad och svårbegriplig ifall personen inte besitter på rätt kunskap gällande ämnet. Likaväl att tolkningsmöjligheterna leder till att olika kommuner upplever sekretessen som ett hinder i olika utsträckning. Däremot i specifikt Borås som vi valt att fokusera på framkommer det att sekretessen inte ses som ett hinder i det brottsförebyggande arbetet för tillfället, då de har rätt underlag för att kunna utlämna information mellan aktörerna. Det framkommer även att deras samverkan inte alltid har varit såhär bra och att tidigare sågs sekretessen mer som ett hinder, men att i hur läget ser ut just nu med deras regelbundna kontakt, regelbundna möten, involverad myndighetspersonal och rätt paragrafer och underlag inte upplever sekretessen som ett hinder i det brottsförebyggande arbetet. Vad som lätt till att sekretessen inte påverkar samverkan i specifikt Borås är ingenting vi helt kan fastställa, däremot kan vi se faktorer som kan ha varit bidragande. Det rör sig om de regelbundna och kontinuerliga möten, där individerna skapar ett förtroende gentemot varandra som leder till en bättre och effektivare samverkan, det strategiska partnerskapet som benämns i sammanlänkningarna. Även sammanlänkningen utbildningsnivå ser vi som en bidragande faktor till att sekretessen inte påverkar det brottsförebyggande arbetet. Eftersom det har hittat riktlinjer och paragrafer att luta sig mot när dem delar information med varandra. Detta är olika faktorer som vi tror har bidragit till att sekretessen inte påverkar samverkan mellan myndigheterna. Däremot är detta inget vi kan säkerhetsställa utan endast spekulationer utifrån respondenternas svar, vi kan däremot fastställa att sekretessen mellan polismyndigheten och socialtjänsten i Borås Stad inte påverkar det brottsförebyggande arbetet i att förhindra att barn och ungdomar rekryteras in i kriminaliteten.

Svaret på frågeställning två "Vilka förutsättningar till en effektiv samverkan har Polismyndigheten och Socialtjänsten i Borås Stad?" "besvaras med hjälp av den tematiska analysen. Där vi kan se en koppling genom sammanlänkningarna, strategiskt partnerskap, kunskapsbrist, objektivitet och riskfaktorer. Där polismyndigheten och socialtjänsten i Borås tillsammans har hittat rätt arbetssätt för att effektivisera samverkan. Exempelvis genom att aktörerna själva besitter rätt kunskap och mycket erfarenheter och därav inte känner samma rädsla, de förstår varandras arbetssätt och har tillsammans lättare att fånga upp individer som har flera riskfaktorer, deras kontinuerliga kontakt och möten gör att det har ett strategiskt partnerskap som fungerar och slutligen när det besitter rätt kunskap och erfarenheter själva kan agera utefter objektiviteten och dela rätt och relevant information. Dessa olika sammanlänkningar är förutsättningar för den effektiva samverkan Borås har. Även genom ett starkt och nära kontaktnät samt en stor tillit mellan parterna har respektive myndighetspersonal funnit ett lösningsorienterat förhållningsätt. Som i sin tur har lett till att samverkan mellan myndigheterna fungerar på ett effektivt sätt. Även maktrelationerna mellan myndigheterna i staden framgår som mer eller mindre obefintliga tack vare en ömsesidig respekt som genomsyrar intuitionerna.

Sammanfattningsvis framkommer förutsättningarna för samverkan i form av tillit, respekt, kommunikation och vilja. Vara de mest relevanta bakomliggande faktorerna till sammanlänkningarna som framkommit ur den tematiska analysen som har genomförts. Hinder

som framkommit uttrycker sig i form av bristande utbildningsnivå och kunskapsbrist angående hur problematik kring sekretess bör hanteras. Rädslan samt osäkerheten kring vilken information som personalen får lämna ut kan troligtvis emellertid minska genom utbildning och om lagar och riktlinjer förtydligas. Även om sekretessen i flertalet fall skulle kunna stå i vägen då myndighetspersonalen inte besitter rätt kunskap att tolka lagrummen så är detta något som respondenterna i denna studie inte upplever. Respondenterna upplever således att sekretessen inte påverkar samverkan mellan myndigheterna ur ett aktörsperspektiv. Detta resulterar avslutningsvis i att sekretessen inte påverkar det brottsförebyggande arbetet i Borås, vi förmodar att detta beror på sammanlänkningarna som framkom genom den tematiska analysen och att de har skapat rätt förutsättningar för att föra arbetet framåt.

7.1 Framtida forskning

Utifrån vad som framkommit under studiens gång hade det varit intressant att vidare forska på varför samverkan mellan myndigheterna skiljer sig från kommun till kommun genom en komparativ analys. Ifall stadens storlek eller population har en påverkan i hur bra samverkan fungerar. Vidare hade det även varit intressant att undersöka ifall risken att rekryteras in i kriminella nätverk påverkas beroende på vilket geografiskt område personen är bosatt i. Det hade även kunnat vara av intresse att genomföra en kvalitativ observation inom verksamheterna för att direkt kunna observera hur myndighetspersonalen hanterar eventuella hinder och frågetecken när det kommer till sekretess. Det hade även kunnat vara intresse att involvera flera myndigheter och organisationer i framtida studier. Exempelvis hade det varit av intresse att observera skolans roll i det brottsförebyggande arbete samt hur dem hanterar sekretess på ett mer djupgående sätt.

8 Käll- och litteraturförteckning

Angerbrandt, H. Gavanas, A. Madsén, E. & Nilsson, E. (2021). *Informationsdelning mellan socialtjänst och polis, i brottsförebyggande arbete med barn och unga*. Brottsförebyggande rådet.

Bryman, A. & Nilsson, B. (2018). *Samhällsvetenskapliga metoder*. 3 uppl., Liber.
Brottsförebyggande rådet (2009). *Orsaker till brott bland unga och metoder att motverka kriminell utveckling*.

Brottsförebyggande Rådet (2021). *Informationsdelning mellan socialtjänst och polis, i brottsförebyggande arbete med barn och unga*.

Brottsförebyggande rådet (2023a). *Slutlig brottsstatistik 2022*.

Brottsförebyggande rådet (2023b). *Barn och unga i kriminella nätverk, en studie av inträde, brott, villkor och utträde*.

Brännvall, M. & Ekström, V. (2023). Att arbeta i ”möjlighetsfönstret: Polis och socialtjänst i samverkan vid akuta ärenden av våld i familjer med barn. *Socialvetenskaplig tidskrift*. [Online] 30 (1), s. 435–455.

Bäckman, T. (2021). Samverkan och uppgiftslämnande från socialtjänsten till polisen i det brottsförebyggande arbetet. *Förvaltningsrättslig tidskrift*. 2021 (1), s. 67–100.

Clevesköld, L. & Thunved, A. (2022). *Sekretess: handbok för socialtjänsten*. Sjätte upplagan. Stockholm: Norstedts juridik.

Dagens Nyheter (2021). *Så ska polis och socialtjänst våga jobba tätare för att stoppa nyrekrytering*.

Dagens Nyheter (2022). *Polisen bröt sekretessen för att stoppa nyrekrytering av unga*.

Ekroth, J. & Fridström Montoya, T. (2014). *Offentlighet och sekretess i socialtjänsten: en introduktion*. Égalité.

Hjertstedt, M. Hansson, J. & Sundqvist, J. (2020). Sekretess mellan polis och socialtjänst: En rättslig undersökning av sekretessens styrka och utsträckning samt graden av fakultativitet. *Förvaltningsrättslig tidskrift*. (4), s. 613–648.

Kunskapsguiden (2021). *Möjlighet att lämna uppgifter till polisen i det brottsförebyggande arbetet*.

Kunskapsguiden (2023). *Samtycke*.

Lindberg, K. (2009). *Samverkan*. Malmö: Liber.

Lunneblad, J. (2021). Mellan kontroll och ansvarsgörande En studie av personal inom polis, socialtjänst och skolas förståelse av ungas riskbeteende. *Socialvetenskaplig tidskrift*. 28 (2), s. 191–208.

Polismyndigheten (2023a). *Uppdrag och mål.*

Polismyndigheten. (2023b). *Lägesbild över utsatta områden 2023.*

Polismyndigheten (2024). *Stoppa unga från att rekryteras in i kriminaliteten.*

Putnam, R. (2018). *Den fungerande demokratin: Medborgarandans rötter i Italien.* Studentlitteratur: Lund.

Regeringskansliet (2023). *Om regeringens prioritering: Kriminalitet.*

Rosén, U. & Wahlund, M. (2016). *Offentlighet och sekretess inom polisen.* Bruun Juridik.

Sandberg, B. & Faugert, S. (2020). *Perspektiv på utvärdering.* 4 uppl., Lund: Studentlitteratur SFS 200 :400. Offentlighets & sekretesslagen.

Socialstyrelsen (2020). *Ytterligare möjligheter till informationsutbyte mellan polis och socialtjänst vid samverkan mot terrorism.*

Svenska Dagbladet (2021). *Polisutbildare: sekretessen är ett stort problem.*

9 Bilagor intervjuguide

Intervjufrågor Polisen

1. Vad arbetar du med och vilka erfarenheter har du sen tidigare?
2. Hur mycket samarbetar eller samverkar ni med socialtjänsten kring det brottsförebyggande arbetet?
3. På ett generellt plan hur påverkar sekretessen ert dagliga arbete
4. På vilket sätt tror du att sekretessen i vissa fall står i vägen för ett effektivt samarbete mellan Polismyndigheten och socialtjänsten?
5. I vilken utsträckning tycker ni att Borås Stad generellt arbetar med brottsförebyggande arbete riktat mot ungdomar?
6. Hur ofta delar ni uppgifter till kommunen/socialtjänsten
7. Har ni stött på några hinder där sekretesslagen har påverkat ert samarbete?
8. Tycker du sekretesslagen bör utformas på ett annat sätt än hur den är utformad idag?
9. Finns det utvecklingspotential eller utvecklingsmöjligheter inom det nuvarande samarbetet och iså fall på vilket sätt?
10. Upplever du att kommunen/socialtjänsten eller ni besitter mest information, eller hur ser maktbalansen ut?
11. Upplever du att informationsutlämnandet är densamma mellan era myndigheter?
12. Har du något mer du vill tilläga?

Intervjufrågor kommunal Socialtjänst

1. Vad arbetar du med och vilka erfarenheter har du sen tidigare?
2. Hur mycket samarbetar eller samverkar ni med polismyndigheten kring det brottsförebyggande arbetet?
3. På ett generellt plan hur påverkar sekretessen ert dagliga arbete
4. På vilket sätt tror du att sekretessen i vissa fall står i vägen för ett effektivt samarbete mellan Polismyndigheten och socialtjänsten?
5. Vilken roll har ni i det brottsförebyggande arbetet att förebygga att barn och unga rekryteras in kriminalitet?
6. Hur ser ni på balansen mellan att dela med er av personuppgifter och skydda individens integritet
7. Hur stöter ni på hinder där sekretesslagen har påverkat ert samarbete?
8. Tycker du sekretesslagen bör utformas på ett annat sätt än hur den är utformad idag Och hur då i sådana fall?
9. Finns det utvecklingspotential eller utvecklingsmöjligheter inom det nuvarande samarbetet och iså fall på vilket sätt?
10. Upplever du att polisen eller ni besitter på mest information, eller hur ser maktbalansen ut?
11. Upplever du att informationsutlämnandet är densamma mellan era myndigheter.
12. Har du något mer att tillägga?

Intervjufrågor lektorer

1. Vad arbetar du med och vilka erfarenheter har du sen tidigare?
2. Vilka lagar och riktlinjer styr sekretessen mellan dessa myndigheter?

3. På vilket sätt tror du att sekretessen i vissa fall står i vägen för ett effektivt samarbete mellan Polismyndigheten och socialtjänsten
4. Hur viktig tror du ett effektivt samarbete mellan polismyndigheten och socialtjänsten är för att motverka ungdomsrekrytering
5. Vilka hinder ser du med sekretesslagarna ur ett samverkansperspektiv?
6. Tycker du sekretesslagen bör utformas på ett annat sätt än hur den är utformad idag, och hur då i sådana fall?
7. I hur stor utsträckning samverkar Polismyndigheten och Socialtjänsten i Borås Stad för att motverka kriminalitet?
8. Vilken sort av brottsförebyggande åtgärder är det extra viktigt med ett fungerande informationsutbyte mellan myndigheterna?
9. Hur upplever du maktdynamiken mellan myndigheterna, Är det någon av myndigheterna som sitter på större maktövertag när det kommer till sekretess?
10. Har du något konkret exempel på en situation när sekretessen har stått i vägen för det brottsförebyggande arbetet.
11. Hur ser du på framtidens möjligheter och hinder ur ett samverkansperspektiv mellan myndigheterna?
12. Har du något mer att tillägga?

HÖGSKOLAN I BORÅS

Besöksadress: Allégatan 1 · Postadress: 501 90 Borås · Tfn: 033-435 40 00 · E-post: registrator@hb.se · Webb: www.hb.se